

**T.C. İSTANBUL T CARET
ÜNİVERSİTESİ**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
EBEVEYNE BAĞLANMA İLE İKİLİ İLİŞKİLERDEKİ
MÜKEMMELLİYETÇİLİK DÜZEYİNİN İNCELENMESİ**

Begüm Ergin

**Danışman
Prof. Dr. Cihad Demirli**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
AİLE DANIŐMALIĐI VE EĞİTİMİ
İSTANBUL - 2020**

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
AİLE DANIŞMANLIĞI VE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
EBEVEYNE BAĞLANMA İLE İKİLİ İLİŞKİLERDEKİ
MÜKEMMELLİYETÇİLİK DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Begüm Ergin

Danışman: Prof. Dr. Cihad Demirli

Eş Danışman: Dr. Öğr. Üyesi İtir Kaşıkçı

İstanbul, 2020

T.C. İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Aile Danışmanlığı Ve Eğitimi Yüksek Lisans programı öğrencisi BEGÜM ERGİN'in VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN EBEVEYNE BAĞLANMA İLE İKİLİ İLİŞKİLERDEKİ MÜKEMMELİYETÇİLİK DÜZEYİNİN İNCELENMESİ başlıklı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulu **19.08.2020** tarih ve **2020-512/14** sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir..

	<u>UNVANI, ADI SOYADI</u>	<u>ÜNİVERSİTE</u>
TEZ DANIŞMANI	: Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ	İstanbul Ticaret Üniversitesi
JÜRİ ÜYESİ	: Doç. Dr. Hanifi PARLAR	İstanbul Ticaret Üniversitesi
JÜRİ ÜYESİ	: Prof. Dr. Ahmet ŞİRİN	Marmara Üniversitesi

(*) Yüksek lisans tez savunma jürileri en az biri kurum dışından olmak üzere danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda eş danışman jüri üyesi olamaz. Eş tez danışmanının jüri üyesi olması durumunda asıl jüri beş üyeden oluşur.

ETİK KURALLARA UYGUNLUK YAZISI

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İTÜCÜ Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamen uyduğumu; yaralandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin görüşünü yansıtmamaktadır.

BEGÜM ERGİN

TEŞEKKÜR

Tez yazım sürecinde beni bilgilendiren, yönlendiren, desteğini esirgemeyen ve sürecimin kolaylıkla geçmesine vesile olan tez danışman hocam Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ'ye öncelikle çok teşekkür ederim.

Bu süreç boyunca benden desteğini ve yardımlarını esirgemeyen sevgili arkadaşım Firuze Simay Sezgin Namlı'ya ve tüm bu yorucu çalışmalar sırasında bana moral ve sevgi desteklerini esirgemeyen aileme.

Sonsuz teşekkürler...

ÖZET

Bu çalışmada, vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin, cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, anne-baba mesleği, anne-babası ile birlikte yaşama, okuduğu bölüme giriş puan ağırlığı, medeni durumu, ilişki süresi gibi demografik değişkenler ile ebeveynlerine bağlılıklarının ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ilindeki bazı vakıf üniversitelerinde lisans ve yüksek lisans eğitimini sürdüren 120 kadın ve 87 erkek olmak üzere 207 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama amacıyla, kişisel bilgi formu, ebeveyne bağlanma ölçeği ile ikili ilişkilerde olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde sıralı lojistik regresyon ve lojistik regresyon kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre yapılan sıralı lojistik regresyon analizi sonucunda ebeveynlerine yüksek bağlılığı olan öğrencilerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarının anlamlı derecede arttığı bulunurken, yapılan lojistik regresyon analizi sonucunda ise ebeveyne bağlanma düzeyi arttıkça ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun azaldığı tespit edilmiştir. Yapılacak daha sonraki çalışmalarda, araştırmanın evreni genişletilebilir ve ebeveyne bağlanma stilleri göz önünde bulundurularak farklı ölçekler kullanılarak bireylerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumları incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyne bağlanma, Romantik İlişkiler, Mükemmeliyetçilik.

ABSTRACT

This study was conducted among students from foundation universities and aimed to investigate the relationship between parental bonding and perfectionism in romantic relationships, considering several demographic variables such as age, sex, number of siblings, parents' occupation, living with parents, marital status, duration of romantic relationship. The sample consists of 207 undergraduate and postgraduate students from several foundation universities in Istanbul, 120 out of them are female and 87 are male. In the research, with the object of collecting data, personal information form, parental bonding and the dyadic almost perfect scales was used. During the data analysis process, Ordinal Logistic Regression and Logistic Regression was used. According to the regular ordinal regression analysis, there is a significant rise of other-oriented perfectionism in romantic relationships among students who have strong parental bonding. However, as a result of the logistic ordinal regression analysis, there is a decrease of other-oriented perfectionism in romantic relationships while the rate of parental bonding is increase. For future researches, the population may be extended and attachment styles may be taken into consideration.

Key words: Parental Bonding, Romantic Relationships, Perfectionism.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

Özet	i
Abstract	ii
İçindekiler	iii
Tablolar Listesi	vi
Kısaltmalar Listesi	vii
1. GİRİŞ	13
1.1. Araştırmanın Amacı.....	15
1.2. Araştırmanın Önemi.....	15
1.3. Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler.....	16
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	17
1.5. Sayıtlılar.....	17
2. İLGİLİ LİTERATÜR	18
2.1. Bağlanma Kavramı.....	18
2.2. Yetişkinlik Döneminde Bağlanma Kavramı	21
2.3. Bağlanma Kavramı İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	23
2.3.1. Bağlanma Kavramı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	24
2.3.2. Bağlanma Kavramı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	27
2.4. Mükemmeliyetçilik Kavramı.....	31
2.5. Mükemmeliyetçilik Kavramı İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	34
2.5.1. Mükemmeliyetçilik Kavramı İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	34
2.5.2. Mükemmeliyetçilik Kavramı İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	36
3. YÖNTEM	40
3.1. Araştırma Modeli.....	40

3.2. Evren ve Örneklem.....	40
3.3. Veri Toplama Araçları.....	41
3.3.1. Ebeveyne Bağlanma Ölçeği.....	41
3.3.2. Ölçeğin Uyarlama Çalışması.....	42
3.3.3. İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği.....	43
3.3.4. Ölçeğin Uyarlama Çalışması.....	43
3.3.5. Kişisel Bilgi Formu.....	45
3.3.6. Kontrol Değişkenleri.....	45
3.4. Verilerin Analizi.....	45
4. BULGULAR.....	46
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	66
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	66
5.2. Öneriler.....	69
6. KAYNAKÇA.....	70
7. EK 1.....	75

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Katılımcıların bazı sosyo-demografik değişkenlere göre dağılımı.....	46
Tablo 2. Katılımcıların ölçeklere göre dağılımı.....	48
Tablo 3. Ebeveyne bağlanma ve ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu üzerine sıralı lojistik regresyon.....	55
Tablo 4. Ebeveyne bağlanma ve ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu üzerine lojistik regresyon.....	62

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Katılımcıların ebeveyne bağlanma sıklık çizelgeleri.....	49
Şekil 2. Katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	50
Şekil 3. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	50
Şekil 4. Katılımcıların yaş değişkenine göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	51
Şekil 5. Katılımcıların kardeş değişkenine göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	51
Şekil 6. Katılımcıların annesi ile birlikte yaşama durumu değişkenine göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	52
Şekil 7. Katılımcıların anne mesleği değişkenine göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	53
Şekil 8. Katılımcıların baba ile birlikte yaşama durumu değişkenine göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	53
Şekil 9. Katılımcıların okudukları bölüme giriş puanı değişkenine göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi.....	54
Şekil 10. Katılımcıların evlilik/romantik ilişki süre değişkenine göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu sıklık çizelgesi	54

KISALTMALAR LİSTESİ

ABBÖ	:Ana-Babaya Bağlanma Ölçeği
ABTÖ	:Ana Baba Tutum Ölçeği
COVID-19	:Yeni Koronavirüs Hastalığı
ÇBMÖ.	:Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği
İİOOMÖ	:İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği
PARI	:Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği
PBI	:Parental Bonding Instrument (Ebeveyne Bağlanma Ölçeği)

GİRİŞ

Bağlanma kavramı, erken çocukluk döneminde başlayan ve hayat boyu izleri taşınan çok önemli bir kavramdır. Bebekler, doğum anından itibaren ihtiyaçlarının karşılanması ve hayatta kalabilmek için bakım vereni ile bağ kurmak zorundadır. Bağ kurma, erken bebeklik döneminde bakıma ihtiyaç duyan bebeğin ona ilgi, sevgi veren, besleyen, koruyan ve güvende hissettiren birinci dereceden bakım verenleriyle oluşur. Bowlby'nin, bebeğin çevreyi keşfedip geri dönebilecek güvenli bir yeri olması, bebeğin ihtiyaçlarının karşılanması ve hayat boyu sürdürebileceği güvenlik duygusu olmak üzere öne sürdüğü bağlanma kavramının bu üç temel işlevi tamamlanmazsa çocukta oluşacak benlik algısı nedeniyle ileride kişilik sorunları meydana gelmektedir (Tüzün ve Sayar, 2006). Benlik algısı, bireyin kendi ile ilgili olumlu ve olumsuz inançlarını kapsamaktadır. Bireyin benlik algısının olumsuz olması yani kendi ile ilgili olumsuz inanç ve algıya sahip olması, yetersizlik ve değersizlik duygularını da beraberinde getirmektedir. Bireyin hissedeceği yetersizlik ve değersizlik duyguları ise, bireyin kendini yeterli ve değerli görebilmek adına koyduğu yüksek ve katı standartları içeren mükemmeliyetçilik tutumuna neden olacaktır. Baumeister and Leary (1995), mükemmeliyetçiliğin, kendini mükemmel olarak gösterme, anne ve babanın sevgi ve kabul etme standartlarını karşılama kaygısı gibi ifade edilen ihtiyaçlardan kaynaklanabildiğini söylemiştir. Yapılan araştırmalar da, yetişkinlerde mükemmeliyetçilik ve bağlılık arasında ilişkiler olduğunu kanıtlamıştır (Dunkley, Berg, ve Zuroff, 2012; Gamble ve Roberts, 2005; Iannantuono ve Tylka, 2012; Reis ve Grenyer, 2002; Shanmugam, Jowett, ve Meyer, 2012; akt: Butler, Couper ve Taylor, 2017).

Mükemmeliyetçiliğin nedenleri ve ilişkisel bağıntıları hakkında spekülasyonlar yapılmış ve bu spekülasyonların çoğu bağlanma ile ilgili kavramları ve süreçleri vurgulamıştır. Örneğin, mükemmeliyetçi bireylerin ebeveynleri, çocukların karşılaması için makul olmayan yüksek

standartlara sahip, sert, eleştirel, kontrolcü ve talepkar olarak nitelendirilmiştir. Bunun ışığında, mükemmeliyetçilik, yüksek başarı standartlarına sahip olan ancak çocuklarının bu standartlara ulaşmak için çabalamalarından asla memnun olmayan veya onaylamaları tutarsız olan ebeveynlere sahip çocukların ebeveynlerinden kabul görme ihtiyacından gelişmektedir (Flett ve arkadaşları, 2002).

Mükemmeliyetçi tutum çok sayıda psikolojik rahatsızlığa sebep olabildiği gibi kişilerarası ilişki ve evlilikleri de olumsuz etkileyen bir faktördür. Romantik ilişkiler, bireyin hayatında çok büyük önemi olan ilişkilere sahiptir. Her insan, doyumsuz, mutlu ve hayat boyu sürdürme ümidiyle romantik bir ilişkiye başlamaktadır. Ancak bir ilişkide çiftlerin birbirlerinin olumlu yönlerini görmek yerine, sürekli olumsuz yönlerine odaklanıp, birbirlerine karşı olumsuz algı ve yüksek beklentilere sahip olması durumunda ilişkinin doyumu, ve sürekliliği olumsuz etkilenecektir. Bireyin kendine veya etrafına karşı yüklediği yüksek standart ve beklentiler, bireyde sürekli bir tatminsizlik ve mutsuzluk ortaya çıkarmaktadır (Hewitt, 2009 akt: Khalatbari ve Nadiri, 2017). Kişinin partnerine yüklediği gerçek dışı yüksek beklentileri, partnerine karşı eleştirel tutumu ve olumlu özellikler yerine olumsuz özelliklerine odaklı, sürekli bir şikayet ve memnuniyetsizlik tutumu partneri ile arasında stres, gerginlik, mutsuzluk duygularını sürekli olarak yaşamasına sebep olur ve ilişkileri olumsuz yönde etkilenir.

Günümüzde, insanlar çevresel faktörler ve sosyal medyanın da etkisiyle hayatlarını, özellikle ilişkilerini başkalarının ilişkileri ile kıyaslamakta, en iyiye sahip olma isteğiyle çabalamakta ve bu doğrultuda ilişkilerinde yüksek beklenti ve standartlara sahip olmaktadır. Ancak yaygınlaşan bu mükemmeliyetçilik tutumu ilişkilerde çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca günümüzde, çoğu anne ve baba, çocukları için hata yapmadan en iyi şekilde ebeveyn olmaya çalışmakta ve bunun için okuyup, araştırmaktadır. Varolan bağlanma ve mükemmeliyetçilik literatüründe, ebeveyn bağlanma düzeyi ile ikili ilişkilerde olumlu veya olumsuz

mükemmeliyetçilik ilişkisi incelenmesi açısından eksiklik bulunmaktadır.

Bu çalışma ile erken çocukluk döneminin gelecekteki tüm ilişkileri etkilediği göz önünde bulundurularak, ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun oluşumu ile bağlanma arasındaki ilişki incelenecektir. Anlamlı bir ilişki bulunması durumunda, çocukları için en iyi olanı yapmaya hazır anne babalara bebeklik döneminde gerçekleşen ve tüm gençlik dönemini kapsayan bağlanmanın önemini sunmak amaçlanmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerine bağlılıkları ile ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bireyin doğumundan itibaren, ebeveynleri ile kurduğu bağ, bebeklik döneminden yetişkinliğe kadar tüm gelişim süreçlerini etkilemektedir. Özellikle ebeveynine güvensiz/kaçınan ve kararsız/dirençli bağlanan bireylerin ileride kurduğu ilişkilerde de sorunlar yaşadağı tespit edilmiştir.

Araştırmalar, mükemmeliyetçiliğin nedenlerinin ebeveyn bağlanması ve ebeveyn tutumları ile ilgili olduğunu göstermektedir (Lopez, Rice ve Vergara, 2005).

Erken çocukluk döneminde, ebeveynleri tarafından çocuğa yüklenen yüksek beklentiler, kusursuzluk ve eleştiri içeren yaklaşımlar, mükemmeliyetçi bireyler olmalarına neden olmaktadır. Kişinin kendisi veya çevresine yönelttiği bu standartlar ve yüksek beklentiler kişide yoğun baskı ve strese neden olurken, çevresiyle olan ilişkilerinde de çeşitli sorunlara yol açmaktadır.

Bahsedilen bilgiler doğrultusunda, erken çocukluk döneminde ebeveyn ile kurulan güvenli bağın ve ebeveyn tutumlarının, çocuklarının da yetişkinlik döneminde çevresi ile kuracağı güvenli bağ ve mükemmeliyetçilik tutumlarına sahip olacağı ve bunun ilişkilerini etkileyeceği düşünüldükten bu araştırmaya yön verilmiştir.

Yapılan literatür taraması sonucunda ebeveyne bağlanma düzeyi ile ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik ilişkisini inceleyen az sayıda araştırmaya rastlanmıştır.

Bu çalışmada, 2019-2020 vakıf üniversiteleri başarı sıralamasında, ilk 10'da olan, 5 vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin, ebeveyne bağlanma düzeylerinin ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik tutumları ile ilişkisinin farklı değişkenler açısından ortaya koyulması hedeflenmiştir. Farklı bir örneklem grubunda yapılan bu çalışma, hem ebeveynlere hem de aile ve genç yetişkinler ile çalışan psikologlara ışık tutması açısından önemlidir.

1.3. Araştırmanın Problemi ve Alt Problemleri

Bireylerin sağlıklı ikili ilişkiler kurmasında, anne ve baba ile kurulan bağın, nasıl bir aile yaşantısına sahip olduklarının, tüm gelişim süreçlerinin önemli rol oynadığı bilinmektedir. Ebeveyni ile güvenli bağ kuran bireyler, daha sağlıklı ikili ilişkiler kuruyorken, ebeveyni ile kaygılı, güvensiz bağ kuran bireyler ikili ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadır. Buna göre bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: 'Bireylerin ebeveynlerine bağlanma düzeyleri ile ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik tutumları arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?'

Araştırmanın alt problemleri ise şu şekilde ifade edilebilir:

- 1- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetlerine göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik tutumları anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 2- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşlarına göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik tutumları anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?

- 3- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin kardeş sayılarına göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik tutumları anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 4- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerinin mesleklerine göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik tutumları anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 5- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynleri ile birlikte yaşıyor olma faktörüne göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik düzeyleri anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 6- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin okudukları bölüme giriş puan ağırlıklarına göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik düzeyleri anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 7- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin medeni durumlarına göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik düzeyleri anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?
- 8- Vakıf üniversitesinde öğrenim gören evli ve ilişkisi olan öğrencilerin ilişki süresine göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik düzeyleri anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan araştırma 2019-2020 eğitim-öğretim yılında İstanbul ilindeki Vakıf Üniversitelerinde öğrenim gören öğrencileriyle, Kişisel Bilgi Formu, Anne-Babaya Bağlanma Ölçeği ve İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği ile sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

- Örnekleme oluşturan öğrencilerin veri toplama araçlarını dürüst bir şekilde doldurdıkları varsayılmıştır.
- Örneklemin evreni temsil edecek şekilde olduğu varsayılmıştır.

İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. Bağlanma Kavramı

Duygusal yaşamımızın bebeklik ve erken çocukluk dönemi ile ilişkili olduğunu savunan Freud, bağlanmayı oral dönemdeki bir bebeğin emme eyleminden aldığı haz ile annesi ile arasında bağ kurulması olarak açıklamıştır (Fonagy, 2001).

Bowlby (1969/1982) ise, bebeğin zihinsel gelişimi için birinci dereceden bakım vereni ile sıcak ve samimi bir ilişki kurması gerektiğini belirtmiştir (akt: Heard, McCluskey ve Lake, 2009). Bebeğin bakım vereni ile yaşadığı bu samimi, duygusal ilişkiyi kurması ve sürdürmesi için gösterdiği emme, gülme, ağlama gibi tekrarlayan tüm davranışlar bağlanma davranışı olarak kabul edilmiştir. Ebeveynlerin, istenilen zamanda ve istenilen şekilde bebeğe tepki vermesi, onu koruması, sıcak ve yakın davranarak ona kendini güvende hissettirmesi gibi davranışlar da bağlanma davranışının tamamlayıcısı olarak kabul edilmektedir. Bakım veren olarak, istendiği zaman, istendiği şekilde tepki vermeli ve bebeğe karşı sıcak ve korumacı olması gerektiği savunulmaktadır (Bowlby, 2012).

Bowlby, Freud'un erken çocukluk dönemi ve ilişkiler hakkındaki görüşleri ve özellikle Freud'un anne-bebek ve yetişkin-yetişkin ilişkilerinin tür bakımından benzer olduğu ve erken çocuklukta kurulan bağlanma deneyiminin, bireyin ilerleyen yaşlarda kurduğu romantik ilişkileri ile ilişkili olduğu fikirleri ile hem fikirdi (Waters ve Beauchaine, 2003).

Bağlanma Teorisi, Bolby (1973,1980,1982,1998) tarafından ortaya çıkmış, Main (1986), Ainsworth (1978) ve arkadaşlarının çalışmaları ile genişletilmiştir. Bağlanma teorisi, bireyin erken bebeklik dönemindeki bağlanma deneyiminin, bireyin ilerleyen yaşlarda kurduğu ilişkilere nasıl yaklaştığı üzerindeki etkisini ve bunun sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimi nasıl etkilediğini açıklamaktadır. Erken çocukluk döneminde bağlanma sürecini sağlıklı

tamamlayan, güvenli bağlanan bireyler başkalarına ve kendilerine güvenen bireyler olmaktadır (Golding, 2015).

Bowlby (1969/1982), insanların ve birçok hayvanın kendi yavrularına bakım vermek için içgüdüsel olarak programlanmış, yavruların ise bakım verenleri ile temas halinde olarak hayatta kalabilmek üzerine programlanmış oldukları fikrini ortaya koymuş ve bu fikrini açıklayabilmek adına “içsel çalışan modeller” (“internal working models”) adlı iki tamamlayıcı sistem önermiştir.

- 1- Bağlanma. Bebeğin önceden programlanmış öğrenimsiz bakım arayışı davranışında kendini göstermektedir. Amaç, bebeğin kendisine bakım veren, ihtiyaçlarını karşılayan ‘olgun ve bilge’ bir bakıcıdan kendine veremeyeceği bakımları almaktır.
- 2- Bakım sistemi. Olgun ve bilge bir yetişkinin bakım verenin ilişkisel bir bağ oluşturduğu ve bebeğe verdiği bakımı içermektedir. Bakım veren, bebeğe sevgi ve sıcaklık verip, tüm ihtiyaçlarını zamanında, olması gerektiği şekilde karşılıyorsa, bebek, bakım verenine karşı güven, kendi için ise sevgi ve ilgiyi hak ettiğine dair içsel çalışan model geliştirecektir.

Bowlby (1969/1982), bu iki sistemin içgüdüsel olarak oluştuğunu ve her sistemin ayrı bir amacı olduğunu belirtmiştir. Bakım arayan bebeğin hedefi, bakım vereni ile belli bir yakınlıkta kalarak sıcak ilişki kurmaktır; bakım verenin hedefi ise, bakım arayan bebeği korumak, rahatlatmak ve güvende hissetmesini sağlamaktır. Bowlby, küçük çocukların bir süre bakım vereni ile duygusal bağ kurduktan sonra, beklenmeyen bir ayrılık yaşamasının olumsuz etkilerini de araştırmıştır (Heard, McCluskey ve Lake, 2009).

Weis (1982, 1986, 1992), Bowlby’nin fikirlerini destekleyerek, bebeğin özellikle stres koşulunda bağlandığı bakım vereni ile birlikte olmak istemesi, bakım verenine bağlanması ve

ona güvenmesi, bakım verenine ulaşamadığında veya beklenmedik bir ayrılık yaşadığında protesto etmesi olmak üzere üç faktör sunmuştur (Feeney ve Noller, 1996).

Mary Ainsworth ve diğerleri (1978), Bowlby'nin fikirleri doğrultusunda 'Garip Durum Testi' adıyla, bir yaşındaki bebeği bağlanma kalıpları altında garip bir duruma sokmanın etkilerini açıklayan bir çalışma yayınladı. Ainsworth'un çalışmaları sonucunda Bağlanma Teorisi araştırmaları genişletilmiştir (Heard, McCluskey ve Lake, 2009).

Bu çalışma, anne veya babanın bebeği garip bir ortama getirmesini ve bir odada bebeğin ilk üç dakika dışında her biri farklı sekiz bölümden oluşan, ebeveynlerinden ayrılma durumundaki tepkilerini gözlemlemeyi amaçlayan bir çalışmadır. Garip Durum Testi sonucunda, bebeklerin bakım verenleri ile ilişkisinin üç modeli keşfedildi.

- 1- Güvenli Bağlanma:** Güvenli bağlanan bebekler, sevildiğini, korunduğunu bilen kendini güvende hisseden ve ebeveynleri odadayken onlardan ayrılıp oyuncakları keşfetmektedir. Ebeveynler odadan ayrıldığında ise ağlamaya başlayan, ama geri döndüklerinde kolayca sakinleşip yeniden keşfe çıkabilmektedir.
- 2- Güvensiz/Kaçman Bağlanma:** Güvensiz/Kaçıngan bağlanan bebekler, ebeveynlerinden bağımsız hareket eder, ebeveynin odada olup olmadığını umursamadan çevreyi keşfeder, ebeveynin odadan ayrılması durumunda huzursuz olup tepki vermez ve ebeveynleri geri döndüğünde az ilgi göstermektedir.
- 3- Kararsız/Dirençli Bağlanma:** Kararsız/Dirençli bağlanan bebekler, ebeveynin ilgisi karşısında reddedici bir tavır sergilerken, ilgi görmedikleri her an ebeveyne karşı aşırı bağımlı davranış sergiler, ebeveynin odadan ayrılmasına aşırı tepki verir ve ebeveynin odaya geri dönmesi bebeği sakinleştirmeye yetmemektedir.

Bowlby (1969/1982), bağlanma teorisini, bebeklerin bakım verenleri ile güçlü duygusal bağlar kurma eğilimini kavramlaştırmış ve bebeğin bakım vereni ile istenmeyen bir ayrılık

yaşamının ileride kişilik sorunlarına ve farklı psikolojik sorunlara neden olacağını söylemiştir. Ayrıca bir bebeğin ebeveyni ile olan deneyimlerinin ileride duygusal bağlar kurmadaki becerisinin birbiriyle ilişkili olduğunu, evlilik sorunlarının da ebeveyn bebek arasındaki ilişkiden kaynaklanabileceği üzerinde durmuştur (Heard, McCluskey ve Lake, 2009).

Ebeveynin bebeğe karşı davranışları, bebeğin kendisine değer verme duygusunun gelişmesi üzerinde oldukça etkilidir. Bowlby (1988) ve Ainsworth (1997), ebeveyn bebeğe ve bebeğin ihtiyaçlarına karşı hassas, duyarlı ve uyumlu ise bebek ilerleyen yaşlarda güvenli bağlanma stili geliştirecektir. Bireyin güvenli bağlanma stili geliştirebilmesi, kendini yeterli ve değerli görmesini, kendi ile olumlu benlik algısı geliştirmesi ve ileride partneri ile olumlu ilişkiler kurabilmesini sağlamaktadır (Çam ve Keskin, 2009).

2.2. Yetişkinlik Döneminde Bağlanma Kavramı

Bağlanma teorisi bebek ve bakım vereni arasındaki ilişkiyi ele alsa da, Bowlby ve diğer bağlanma teorisi araştırmacıları bağlanmanın bebeklikten başlayıp yaşlılığa kadar giden, tüm hayatı etkileyen bir kavram olduğunu belirtmiştir (Feeney & Noller, 1996).

Bağlanma teorisine göre, erken bebeklik döneminde beslenme, korunma, hayatta kalma gibi amaçlarla bakım veren ebeveynleri ile kurulan bağlanma, yaş ilerledikçe de devam etmektedir. Küçük çocuklar üzgün olduklarında ebeveynleri ile fiziksel temasa ihtiyaç duyarlarken; yaşları büyüdükçe ebeveynlerinden uzakta kalmayı daha uzun süre tolere edebilecek, ebeveynlerin varlığı, sözlü güvence ve fiziksel temasla sakinleştirilebileceklerdir. Ergenlik döneminde ise, ergenler yine ebeveyn desteğine ihtiyaç duymakta ancak bunu dile getiremedikleri için, ebeveynlerin davranış altında yatan duygusal ihtiyacı tanımları önem taşımaktadır.

Ergenlik dönemi, bağlanma ilişkisinde değişimin yaşandığı dönem olup, bu değişim bireyin güvenle yaşaması ve ileride partneri ve çocukları ile güvenli bağlar kurabilmesi için gerekli bir

değişimdir. Ergenlik döneminde ebeveyne güvenli bağlanma geliştirebilme, bireyin kimlik ve benliğinin gelişebilmesinde büyük önem taşımaktadır. Ebeveynleri ile güvensiz bağlanma geliştiren ergenler, ebeveynlerini anlamaya gerek duymamasına ve aile içi sorunların yaşanmasına neden olmakta, ebeveynleri ile kaçınan bağlanma geliştiren ergenler ise çevresine karşı güvensizlik geliştirmekte ve bu nedenle ilişkilerinde partneri kontrol etme, öfke kontrolü sağlayamama gibi sorunlar yaşamakta, kendi değer ve öz benlikleri ile ilgili sorun yaşamaktadırlar (Allen ve ark. 1998, Kenny ve Gallagher 2002; akt: Çam ve Keskin, 2009).

Bowlby (1969/1982) ve Ainsworth (1989), bebeklik döneminde ebeveynleri ile yakın, başarılı ilişki kuranların ilerleyen yaşlarda kuracağı tüm ilişkilerdeki beklentilerini, inançlarını, duygularını etkileyeceğini savunmuşlardır. Ayrıca Ainsworth (1979) ve Weiss (1991) bazı yetişkin ilişkilerinin bağlanma olarak kabul edilebileceği sonucuna varmışlardır. Weis (1991), bebeklik dönemi bağlanmasına kıyasla, yetişkinler ve ebeveynleri, evlilik ve romantik ilişkiler ve bazı arkadaş ilişkilerini bağlılığın örneği olarak işaret etmiştir (Feeney & Noller, 1996).

Ainsworth'un Garip Durum Testi'ni altı yaş çocuklara uygulanmasıyla, Main, Kaplan & Cassidy (1985) ebeveynlerin zihin durumlarını bağlanma açısından sınıflandırabileceklerini keşfetmişlerdir (akt: Keçiören Rehberlik ve Araştırma Merkezi, 2019).

Hazan ve Shaver (1987), araştırmaları sonucunda, Ainsworth'un Garip Durum Testi uygulaması sonucunda ortaya çıkan bağlanma stillerinin yetişkinlerde bağlanmada da geçerli olabileceğini öne sürmüşlerdir. Buna göre, güvenli bağlanan yetişkinler, özgüven ve özsaygısı yüksek, kendilerini sevilebilir, değerli gören ve başkalarına da sevgi, ilgi kolaylıkla gösterip değer verebilen; güvensiz/kaçıncı bağlanan yetişkinler, uzak, soğuk ve ilgisiz ve sosyalleşmek ve ilişki kurmaktan kaçınan; kararsız/dirençli bağlanan yetişkinler ise, özgüveni ve özsaygısı düşük olan, ilişkilerinde sürekli reddedilme ve terk edilme korkusunu yaşayan bireylerdir. Bartholomew (1990) Bowlby'nin benlik ve bağlanma figürü içsel modelini

kullanarak, olumlu ve olumsuz olarak ikiye ayrılan güvenli, saplantılı, kayıtsız, korkulu olmak üzere dört prototip bağlanma stili ortaya koymuştur. Güvenli bağlanan yetişkinler, diğer insanların ve kendilerinin sevilebilir, güvenilir ve duyarlı olduğunu düşünür, hem benliğin hem de başkalarının olumlu modeline sahiptirler. Saplantılı bağlanan yetişkinler, olumsuz benlik, olumlu başkaları modeline sahiptirler ve kendilerini sevilebilir, değerli görmezken, başkalarını sevilebilir, değerli görmektedirler. Başkalarıyla aşırı yakın, iç içe geçmiş tarzda ilişki yaşama istekleri ilişkilerini olumsuz etkilemektedir. Kayıtsız bağlanan yetişkinler ise, olumlu benlik, olumsuz başkaları modeline sahiptirler ve bağımsızlıklarına düşkün, başkaları ile olan ilişkilere karşı ise reddedilme korkusu ve bağımsızlığını koruma isteği nedeniyle mesafeli ve kaçınmacı davranmaktadırlar. Son olarak, korkulu bağlanan yetişkinler, hem olumsuz benlik hem de olumsuz başkaları modeline sahiptirler ve kendilerini sevilebilir, değerli görmedikleri gibi başkalarını da güvensiz, reddedici olduğunu düşünmekte, bu nedenle de ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadırlar (Bartholomew ve Horowitz, 1991 akt: Schmidt, 2016).

Çocukluktaki bağlanmaya benzer şekilde yetişkin bağlanması, bireylerin ilişkiler hakkındaki anlayış ve beklentilerinin temelidir ve sosyal etkileşimlerini yönlendirmektedir. Bu nedenle, yetişkinlik döneminde bağlanmanın bireylerin romantik ilişki kalitesi üzerinde güçlü bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Yapılan birçok çalışmada, hem kaygılı hem de kaçınmacı bağlanan bireylerin romantik ilişkilerinin kalitesinin çeşitli bilişsel, duygusal ve davranışsal göstergeleri ile negatif ilişkili olduğu görülmüştür (Chan ve Li, 2012).

2.3. Bağlanma Kavramı ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu başlıkta yetişkinlik döneminde bağlanma kavramı ile ilgili yapılan yurt içi ve yurt dışı çalışmalarından bahsedilmiştir.

2.3.1. Bağlanma Kavramı ile İlgili Yurt İçinde Yapılan alışmalar

Dicle, Karahan, Menteş ve Sardoğan (2007), ebeveyne güvenli ve güvensiz bağlanma tarzı geliştiren on iki yaşındaki 623 öğrencinin, ebeveynleri arasında yaşanan evlilik çatışmalarını algılayış biçimlerini karşılaştırmayı amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonuçları, ebeveyne güvensiz bağlanan öğrencilerin ebeveynleri arasındaki evlilik çatışmalarını, diğer öğrencilere göre daha çok tehtid edici algıladıklarını, kendilerini daha çok suçladıklarını ve çatışmaları daha olumsuz değerlendirdiklerini gstemiştir. Ayrıca, ebeveyni ayrı olan öğrencilerin ebeveyne bağlanma düzeylerinin, ebeveyni evli olan öğrencilere göre daha az olduğu ve güvensiz bağlandıkları bulunmuştur.

elik, Gökler ve arkadaşları (2010), sosyoekonomik düzeyleri birbirinden farklı 378 lise ğrencisi ile yaptıkları çalışmalarında Türk ergenlerde bağlanma stillerini ve bu stillerin bireyin benlik imajı ile ilişkisini incelemeyi amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, sosyoekonomik düzeyi düşük olan ergenlerin benlik imajı leğinden aldıkları puan, sosyoekonomik düzeyi orta ve yüksek olan ergenlere göre anlamlı olarak düşük olduğu ve güvenli bağlanmanın sosyal ilişkiler ve benlik imajının uyumunu olumlu yönde etkilediği bulunmuştur. Sonuç olarak, bağlanmanın, ergenlik döneminde kazanılan önemli bir psikolojik yapı olan benlik imajının gelişiminde önemli bir rol oynadığı tespit edilmiştir.

Tre (2013), yaptığı çalışmada tıp fakültesi ğrencilerinde sosyal anksiyete düzeyi ile bazı sosyodemografik değişkenler, ebeveyn algısı ve yetişkin bağlanma biçimleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. 398 öğrencinin katıldığı bu çalışmanın sonucunda, bazı sosyodemografik değişkenlerle sosyal anksiyete düzeyi arasında önemli ilişkiler bulunmuş, öğrencilerin sosyal anksiyete, korku ve kaçınma düzeyleri ile ebeveyne bağlanma leği ilgi/kontrol, koruma toplam puanları arasında negatif korelasyon bulunmuştur.

Ekşi, Sevim ve Kurt (2015), yetişkinlik dönemindeki bağlanma stillerinin psikolojik doğum

sırası ve yetersizlik duygusu ile ilişkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmaya 264 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda, bireyin kendisine ve yeterliliklerine yönelik değerlendirmelerinin, aile içerisinde geliştirdiği bağlanma stillerinin ve aile içinde algıladığı psikolojik konumunun yetişkinlik dönemindeki ilişkiler üzerinde etkisi olduğu bulunmuştur.

Artık, Aytar, Çetin ve Pak (2016), ergenlerin ebeveynlerine ve arkadaşlarına bağlanma biçimleri ile romantik ilişkilerde sorun çözmeleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve Eğitim Fakültelerinde birinci sınıfta öğrenim gören 444 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin ebeveynlerine bağlanma biçimleri ile arkadaşlarına bağlanma biçimleri ve romantik ilişkilerinde sorun çözmeleri arasında düşük düzeyde ilişki olduğu bulunurken, öğrencilerin yaş, cinsiyet, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenlerine göre anlamlı ilişki bulunmuştur. Doğum sırası değişkeni ile sadece ebeveyne bağlanma biçimleri arasında bir ilişki bulunurken, kardeş sayısı değişkeni ile ebeveyne bağlanma biçimleri ve romantik ilişkilerde sorun çözme arasında bir ilişki bulunmamıştır.

Doğan (2016), ergenlerde ebeveynlere bağlanmayı Türkiye Profili açısından ele almış, 6061 ergen katılımcıdan oluşan bu çalışma ile ergenlerin ebeveynlerine bağlanma düzeylerinin cinsiyet ve Türkiye'deki coğrafi bölgelere göre incelenmesini amaçlamıştır. Elde edilen bulgulara göre, ergenlerin ebeveyne bağlanma ölçeğinden aldıkları puanların bölgelere göre değişiklik gösterdiği, bölgelere göre ebeveyne bağlanma bulguları genel olarak yorumlandığında ise bulguların benzer olduğu, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerindeki ergenlerin ebeveyne bağlanma düzeylerinin diğer bölgelere göre daha yüksek olduğunu ve cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında ise erkek ergenlerin ebeveyne bağlanma puanları kızlara göre daha düşük bulunmuştur. Araştırma sonucunda Türkiye'de ergenlerin

ebeveyne bağlanmalarında cinsiyet ve bölgelere göre farklılık olduğu görülmüştür.

Öztürk (2017), yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin algıladıkları aile iklimi ve ebeveyne bağlanma biçimleri ile özgüven düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. İnönü Üniversitesi'nin farklı fakültelerinin 1., 2., 3., ve 4.sınıflarına devam eden 377 öğrenci, çalışma grubunu oluşturmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, demografik değişkenlerden baba eğitim düzeyinin ve aile değerlendirme ile ebeveyne bağlanma biçiminin özgüveni anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur.

Çelik, Ekşi ve Gülsu (2017), orta çocukluk dönemindeki çocukların ebeveynlerine güvenli bağlanma tarzları ile mükemmeliyetçi tutumları arasındaki ilişkiyi inceleme ve ebeveyne güvenli bağlanma ile mükemmeliyetçilik tutumlarının çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi amacıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın evrenini, Kağıthane ilçesine bağlı olan ilkokul 3., 4. sınıf ve ortaokul 5., 6. sınıf öğrencileri olmak üzere toplam 446 öğrenci oluşturmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, güvenli bağlanma toplam puanı ile sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik ve anneye bağlanma ile sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik arasında ters yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bununla beraber, güvenli bağlanma toplam puanı ile anneye güvenli bağlanma tarzının katılımcıların cinsiyet, okul öncesi eğitimi alıp almama ve kardeş sayısı değişkenlerine göre farklılaştığı görülmüştür.

Durmaz ve Ercan (2019), yaptıkları çalışmada yetişkinlik dönemindeki bireylerde aşk stillerini ebeveyne bağlanma, kişilik özellikleri ve demografik değişkenler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın örneklemini üç farklı üniversiteden 576 öğrenci oluşturmuştur. Çalışma sonucunda, öğrencilerin aşk stili puanlarının cinsiyete göre farklılaştığı, aşk stili puanları ile ilişki sayısı, ebeveyne bağlanma düzeyi ve kişilik özelliklerinin alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler olduğu ve cinsiyet, ebeveyne bağlanma düzeyi ve kişilik özelliklerinin alt boyutları aşk stillerinin farklı düzeylerde yordadığı bulunmuştur.

2.3.2. Bağlanma Kavramı ile İlgili Yurt Dışında Yapılan

Croft, Fonagy, Steele ve Steele (1999), kuşaklar arası bağlanma kalıplarını ve erken ilişkilerin sonraki sosyal, duygusal ve bilişsel gelişim üzerindeki etkilerini araştırma amacıyla altı yıllık takip ile uzunlamasına bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırmada, altı yaşına gelen 63 çocuk, sosyal ve duygusal ikilemleri tasvir eden karikatür diyagramları içeren bir duygulanım anlama görevine katılmış ve karışık duygu anlayışı açısından değerlendirilen bu görevdeki performanslar, bebek ile anne güvenli bağlanma ilişkisini ve annenin bebeğin doğumundan önceki bağlanma geçmişine dair düşüncelerini kapsamıştır. Yapılan regresyon analizleri sonucunda, bebek ve anne bağlanma verilerinin, test sırasında çocukların yaşlarındaki varyasyonların yanı sıra çocuk ve ebeveyn sözel becerilerinin kontrol edilmesinden sonra bile, altı yılda karma duyguların ileri düzeyde anlaşılmasına ilişkin öngörüü önemli ölçüde arttırdığını göstermiştir. Bebekler 18 aylıkken gerçekleştirilen bebek ve baba Garip Durum Testi'nin sonradan dahil edilmesi modeli geliştirmemiş, annelerin veya babaların doğumdan önce bağlanma durumlarının olduğu görülmemiştir.

Cox, Enns ve Larsen (2000), yetişkinlik döneminde ebeveyne bağlanma algıları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkinin olası aracılar olarak birkaç farklı kişilik boyutunu değerlendirmeyi amaçlayan bir çalışma yapmışlardır. Çalışmanın örneklemini depresyon tedavisi giren 138 birey oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular, babaları tarafından aşırı koruma gören erkeklerin depresyon ile önemli ölçüde ilişkili olduğu, nevrotiliklik, sosyal olarak öngörülen mükemmeliyetçilik ve hatalara ilişkin endişelerin bu ilişkinin aracıları olarak hareket ettiğini bulunmuş, kadınlarda ise annelerinin ilgisizliği, depresyon, özeleştir, sosyal olarak öngörülen mükemmeliyetçilik ve hatalardan duyulan kaygı ile önemli ölçüde ilişkili bulunmuştur.

Walsh, McGrath ve Symons (2008), beş yaşındaki 66 çocuğa, küçük çocukların bağlanma boyutları ile çarpma, sıyrık, aşı olma gibi ağrı ve acı yaşadıkları durumlar arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Laboratuvar temelli yeniden birleşme davranışı,

temsili bağlanma ölçülerindeki performans ve duygu düzenleme ölçüsü kullanılarak güvenli, güvensiz/kaçınan, kararsız/dirençli bağlanma boyutları değerlendirilmiştir. Çocuk, ağrı ve acı yaşadığındaki tepkisi, öfke ve sakinleşme süresi açısından derecelendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, ya kararsız ya dirençli bağlanan çocukların hem sıyrık, çarpma gibi günlük acılarda hem de aşı olurken daha büyük tepki verdiği görülmüş, güvenli ve güvensiz/kaçınan bağlanan çocukların davranışının ağrı ile ilişkisi görülmemiştir.

Chan ve Li (2012) çalışmasında, 21 602 kişiden oluşan 118 bağımsız örnekleme yapılan daha önce yapılmış yetmiş üç çalışmaya dayanarak, iki güvensiz yetişkin bağlanma boyutu olan kaygı ve kaçınma ile romantik ilişki kalitesinin bilişsel, duygusal ve davranışsal göstergerleri arasındaki ilişkiyi ve kaygı ve kaçınmalı bağlanmanın ilişki kalitesi üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlanmıştır. Elde edilen meta-analitik sonuçlar, hem kaygılı bağlanma hem de kaçınmacı bağlanmanın ilişki kalitesinin bilişsel, duygusal ve davranışsal yönleri için zararlı olduğunu göstermiştir. Kaygılı bağlanan bireyler ile karşılaştırıldığında, kaçınmacı bağlanan bireylerin ilişkilerde genel memnuniyet, bağlılık ve genel destek ile daha olumsuz bir şekilde ilişkili olduğu ve bunun aksine, anksiyete ilişkilerdeki genel çatışma ile daha olumlu şekilde ilişkili bulunmuştur.

Kim ve Kochanska (2013) çalışmalarında, on beş aylık bebeği olan 101 ebeveyni Garip Durum'da değerlendirerek çocukların ebeveyne güvenli bağlanması ile gelecekteki davranış sorunlarını incelemeyi amaçlamıştır. Ebeveynler çocuklarının davranış problemlerini derecelendirmiş ve çocuklar sekiz yaşına geldiklerinde kendi davranış problemlerini bildirmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, hem anne hem babaya güvensiz bağlanan çocuklar ile ilgili genel olarak daha fazla sorun bildirilmiştir. Sonuç olarak, ebeveynlerden herhangi biri ile güvenli bağlanmanın çocuğun davranış problemlerini dengeleyebileceği, Garip Durum'da çocukların her iki ebeveyne karşı yüksek direnç göstermesinin ise çocukların gelecekteki davranışları için risk oluşturduğu tespit edilmiştir.

Kabiri, Neshat-Doost ve Mehrabi (2015) Isfahan'daki evli 195 kadını kapsayan çalışmalarında kadınlarda evlilik kalitesi ve bağlanma stilleri ile ilişkili olarak obsesif kompulsif bozukluk ilişkisinin aracı rolünü incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucu, bağlanma stillerinin üçlü boyutlarının evlilik kalitesi ve obsesif kompulsif bozukluk ile önemli ölçüde ilişkili olduğu, bağlanma stilleri ile evlilik kalitesi arasındaki ilişki doğrusal bir korelasyon kadar basit olmadığı ve obsesif kompulsif bozukluktan etkilenebileceği bulunmuştur.

Barry, Seager ve Brown (2015), 217 yetişkin ile yaptıkları çalışmada ilişki doyumunun bağlanma stiliyle ne ölçüde açıklandığını değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Bulgulara göre, bağlanma problemlerindeki artışın yetişkinlik ilişki doyumunda bir azalmayı yordadığı bulunmuştur. Bağlanmanın yetişkin ilişkileri üzerindeki etkisi, kaçınmacı bağlanma için kadınlarda erkeklerden daha fazla ve kaygılı bağlanma için kadınlarda erkeklerden daha az olduğu bulunmuştur.

Diaconu-Gherasim ve Duca (2017) çalışmalarında, cinsiyetin ebeveyn-ergen bağlılığı ile ve ergenlerin spor takımlarındaki kişilerarası ilişki algısını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışmada, yaşları 12 ile 15 arasında değişen 59 kız, 61 erkek olmak üzere 120 ergen bulunmaktadır. Ergenler, ebeveyne bağlanma ve spor takımındaki en iyi arkadaşlarıyla olan ilişkinin kalitesi ile ilgili anketleri doldurmuşlardır ve sosyal yeterlilikleri takım üyeleri ve takım koçları tarafından derecelendirilmiştir. Sonuçlarda, erkeklere göre kızlar, en iyi arkadaşlarıyla ilişkilerinin daha yüksek düzeyde yarar sağladığı ve takım arkadaşları ve koçlarından daha yüksek sosyal yeterlilik dereceleri almışlardır. Bununla birlikte, ebeveyne bağlanma özellikleri ile kişilerarası ilişkiler arasındaki ilişkiler, ergenlerin cinsiyetine göre farklılık göstermemiştir.

Nadiri ve Khalatbari (2018) 252 evli üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin evlilik doyumunu, bağlanma stili, mükemmeliyetçilik tutumu ve çatışma çözme tutumlarına göre incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, evlilik doyumunun, bağlanma,

mükemmeliyetçilik tutumu ve çatışma çözme tutumu ile ilişkili olduğunu, güvenli bağlanmanın güvensiz/kaçınan ve kararsız/dirençli bağlanmaya göre daha yüksek düzeyde evlilik doyumu ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Bununla beraber, güvenli bağlanmanın evlilik doyumu ile pozitif, güvensiz/kaçınan ve kararsız/dirençli bağlanmanın ise evlilik doyumu ile negatif ilişkisi olduğu görülmüştür.

Zou, Wu ve Li (2019) çalışmalarında, ebeveyn davranışı, ebeveyn ve ergen bağlanması ve ergenlerin akranları ile kurduğu ilişkiler ve bu ilişkilerin cinsiyet farklılıkları arasındaki ilişkiyi inceleme amaçlı bir çalışma yapmışlardır. Bu araştırmaya anne, baba ve ergenden oluşan 820 aile katılmıştır. Ergenlerin yaş ortalaması 13.70 olup %53'ünü kız %47'sini erkekler oluşturmuştur. Anne ve babalar ebeveynlik davranışlarını eşlerine bildirmiş, ergenler ise Ebeveyn ve Akran Bağlanma Envanteri (Inventory of Parent and Peer Attachment) doldurmuştur. Toplam örnekte yapı denklemi modellemesi, annenin pozitif, babanın ise negatif ebeveynlik davranışlarının ebeveynlerin akranlarına bağlanmasında etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çok gruplu analiz sonucunda, ebeveyn ve ergen bağlılığının, ergenin aynı cinsiyetten akranlarına bağlılığı üzerinde güçlü etkileri olduğu görülmüştür. Annenin pozitif ebeveynlik davranışı kız ve erkek çocukların akranına bağlanmasıyla ilişkili bulunurken, babanın negatif ebeveynlik davranışının kızların akranlarına bağlanmaları üzerinde iki yönlü bir etkiye sahip olduğu ve erkeklerin akranlarına bağlanmalarında bir etkisi olmadığı bulunmuştur.

Fabricius ve Suh (2019), gelişmekte olan 20-22 yaş arası yetişkinlerin ebeveynleri ve romantik partnerleri ile ilişkileri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yeni kurulan romantik ilişkiler döneminde ebeveynlerle olan ilişkilerin temsillerinin gelişimsel değişime tabi olduğu bulunmuştur.

2.4. Mükemmeliyetçilik Kavramı

Mükemmeliyetçilik, kişinin kendi ve başkaları için yüksek standartlar belirleme ve bu standartlara ulaşmanın mümkün olduğuna inanarak sürekli olarak çabalama halinde olmaktır. Mükemmeliyetçi kişiler kendine güven duyma ve kendilerini yeterli hissetme konusunda sorun yaşarlar ve ‘değerli’ olabilmek için koydukları tüm yüksek standartlara uymaya çalışırlar (Erol, 2009).

Flett ve Hewitt (2002) mükemmeliyetçiliği, kusursuzluk için çabalamak ve bireyin aşırı eleştirel değerlendirmelerine yönelik eğilimlerin eşlik ettiği davranışlar ve performans için aşırı yüksek standartlar belirlenmesi olarak tanımlamıştır.

Burns (1980a) mükemmeliyetçi tutuma sahip bireylerin kendilerine veya başkalarına karşı gerçekçi olamayacak yüksek standartlar belirleyip bu standartları sağlayabilmek için sürekli yoğun çaba halinde olan bireyler olduğunu ve bu bireylerin başarısızlığa karşı aşırı duyarlı olarak, olası bir başarısızlık durumunda bunu genele yayma eğiliminde ve “ya hep ya hiç” düşünce yapısına sahip olduklarını söylemiştir (Özçiçek, 2014).

Varolan mükemmeliyetçilik literatüründe bazı araştırmacılar, mükemmeliyetçilik tutumunu olumsuz olarak ele almıştır. Ancak, son yıllarda mükemmeliyetçilikle ilgili yapılan araştırmalar, mükemmeliyetçiliğin olumlu ve olumsuz olmak üzere iki yönü olduğunu vurgulamaktadır.

Mükemmeliyetçilik hem olumlu hem olumsuz özellikler içermektedir. Hamachek (1978) bu ayrımı, yüksek ama biraz esnek standartlara sahip bireyleri “normal mükemmeliyetçiler”; zararlı ve verimsiz sonuçlarına rağmen çok yüksek ve katı standartları koruyan bireyleri ise “nevrotik mükemmeliyetçiler” olarak tanımlamıştır. Terry-Short, Owens, Slade ve Dewey, (1995) olumlu mükemmeliyetçiliğin, olumlu pekiştirme çabası ile ilişkili, olumsuz

mükemmeliyetçiliğin ise caydırıcı sonuçlardan kaçınma arzusu ile ilişkili olduğunu söylerken, Flett ve Hewitt (2002), olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin ayrımını mükemmeliyetçiliğin türünden ziyade mükemmeliyetçiliğin derecesine bağlı olduğunu ileri sürmüştür (Lafontaine ve Matte, 2012).

Mükemmeliyetçiliğin olumsuz yönleri, hata yapma ve kendinden şüphe duymayı engelleme konusunda aşırı endişelenme, aşırı öz eleştiri yapma ve bireyin kendi kendine empoze ettiği standartların veya beklentilen karşılanmadığına dair kalıcı bir his içerir. Mükemmeliyetçiliğin olumlu yönleri ise, yüksek standartlar ve hedefler ile benlik saygısını geliştiren mükemmeliyetçilik arayışından oluşmaktadır (Lopez, Rice ve Vergara, 2005).

Mükemmeliyetçilik, mükemmeliyetçi tutumu olan bireylerin olayları ve sosyal çevrelerini nasıl algıladıkları ve bunlarla başa çıkamadıkları durumda depresyon ve anksiyeteye yatkın hale gelebilecekleri bir özellik olduğu ortaya koyulmuştur. Hewitt (2002) mükemmeliyetçilik ile psikolojik uyum ve psikolojik rahatsızlıklar arasındaki ilişkiyi araştırmaya odaklanmış ve bu araştırma sonucunda, mükemmeliyetçiliğin uyumsuz olabileceği ve bireyleri depresyon, anksiyete, kişilik bozuklukları, yeme bozuklukları gibi birçok psikolojik soruna neden olabileceği sonucu bulunmuştur (Brustein, 2013).

Hewitt ve Flett (1991) mükemmeliyetçiliği, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik ve diğer yönelimli mükemmeliyetçilik olmak üzere üç bileşene ayırmıştır (Lopez, Rice ve Vergara, 2005). Bu üç bileşen birbirinden farkı psikolojik, sosyal ve davranışsal sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Kendine yönelik mükemmeliyetçi tutumu olan bireyler, kendilerine karşı gerçek dışı, ulaşılması imkansız yüksek standartlar belirler, kendilerini sürekli eleştirme eğilimi gösteren, hata veya eksik yapmaları söz konusu olduğunda bunu kabul etmekte zorlanan bireylerdir. Kendine koyduğu bu standartları karşılayamayan bireylerin depresyon, anksiyete gibi

psikolojik rahatsızlıklara sahip olma eğilimi yüksektir.

Diğer yönelimli mükemmeliyetçilik tutumu olan bireyler, başkalarına karşı gerçek dışı, ulaşılması zor yüksek standartlar belirler ve diğer kişilerin standartlara uymalarını talep ederler. Bu bireyler, diğer insanların ulaşılması zor istek ve standartlarını karşılayamaması sonucunda aşırı tepkiler verebilir ve bu tutumları nedeniyle ilişkileri olumsuz etkilenmektedir.

Sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik tutumu olan bireyler, toplumun, sosyal çevresinin beklentilerini abartarak kendi için ulaşılmaz hale getirir ve bu beklentileri asla karşılayamayacağına inanır. Bu bireyler, sosyal çevrelerinin beklentilerini karşılarılarsa sevilebilecek ve değerli olacaklarına inanırlar; karşılayamazlarsa da sevilmecek ve dışlanacakları kaygısını taşırlar. Yaşadıkları bu yetersizlik duygusu ve aşırı kaygı hali, depresyon, anksiyete gibi bir çok psikolojik rahatsızlığa sebep olabilmektedir.

Frost ve arkadaşları (1990), mükemmeliyetçilik tutumuna, hata yapmak ile ilgili aşırı endişe, aşırı yüksek standartlar, yüksek ebeveyn beklentileri, ebeveyn eleştirisi, düzen ile ilgili aşırı hassasiyet ve eylemler ile ilgili şüphe etme olmak üzere altı yeni boyut getirmiştir (Brustein,2013).

Mükemmeliyetçilik, bireylerin çevresi ile kurduğu ilişkileri de olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle, romantik ilişkiler ve evliliklerin, partnerlerden birinin mükemmeliyetçilik tutumu nedeni ile olumsuz etkilendiği görülmektedir.

Romantik ilişki, ergenlik döneminden beri çoğu insanın hayatındaki en önemli ilişkilerden biridir. Burns (1980, 1983) mükemmeliyetçi tutuma sahip bireylerin, eleştiriye karşı savunmacı tepki verme, kusurları gizlemek için geri çekilme ve mükemmeliyetçi standartları uygulama eğilimleri nedeni ile mükemmeliyetçiliğin, romantik ilişkiler ve evlilik için ölümcül olabileceğini öne sürmüştür. Hewitt ve Flett (1991), diğer yönelimli mükemmeliyetçiliğe sahip

bireylerin partnerlerine karşı narsistik, sömürücü, otoriter ve baskın davranışları ile partnerini sürekli olarak suçlama eğilimi olduğunu belirtmiştir (Lafontaine ve Matte, 2012).

Birçok çalışma, kendine yönelik mükemmeliyetçiliği depresyon ile ve depresyonu genel olarak kişilerarası problemlerle ve özellikle yakın ilişkilerdeki problemlerle ilişkilendirmiştir (Rice, Shea ve Slaney, 2006).

2.5. Mükemmeliyetçilik Kavramı ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu başlık altında mükemmeliyetçilik kavramı ile ilgili yapılan yurt içi ve yurt dışı çalışmalar yer almaktadır.

2.5.1. Mükemmeliyetçilik Kavramı ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Cenkseven Önder ve Kırdök (2009), 6., 7., 8. sınıfta öğrenim gören 350 öğrenci ile yaptığı çalışmada, ön ergenlerin anne-çocuk ilişkisini kabul-reddedici algılama düzeylerine göre olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerinde farklılaşma olup olmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin anneleriyle ilişkilerinden aldıkları sıcaklık ve sevgi düzeyleri yüksek olan, annelerinden algıladıkları saldırganlık ve kin, ilgisizlik ve ihmal, ayrıştırılmamış reddetme düzeyleri ise düşük olan öğrencilerin daha fazla olumlu mükemmeliyetçilik özelliği sergiledikleri görülmüş, olumsuz mükemmeliyetçilik ile anlamlı bir fark görülememiştir.

Satılmış (2010), 400 lise öğrencisi ile birlikte yaptığı çalışmada, öğrencilerin mükemmeliyetçilik ve ebeveyn tutumlarının cinsiyet, yaş, sınıf , anne baba eğitim düzeyi, ve ailenin geliri değişkenleri açısından anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını ve öğrencilerin mükemmeliyetçilikleri ile ebeveyn tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen sonuçlara göre, cinsiyet değişkeni açısından düzen, hatalara aşırı ilgi ve kişisel standartlar alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılaşma saplanmamış, ebeveyn davranışlarından şüphe, aile beklentileri ve ailesel eleştiri alt

boyutlarında anlamlı düzeyde farklılaşma bulunmuştur. Sonuçlar, cinsiyete göre algılanan ebeveyn tutumunun anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermiştir. Mükemmeliyetçilik alt boyutunda ise düzen, hatalara karşı aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarının sınıf değişkenine göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Bıyıkoglu (2012), 290 evli birey ile yaptığı çalışmada, evlilik uyumu kavramını kendine yönelik, başkalarına yönelik ve sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik, stres ile problem odaklı başa çıkma, duygu odaklı başa çıkma ve sosyal destek arama başa çıkma stratejileri, cinsiyet değişkenleri ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlarda, kendine yönelik mükemmeliyetçi bireylerin ve problem odaklı başa çıkma stratejilerini fazla kullanan bireylerin evlilik uyumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Erkeklerde, sosyal yönelimli mükemmeliyetçiliğin, kadınlarda ise kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin evlilik uyumunda belirleyici rolü olduğu tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak, sosyal destek arama başa çıkma stratejisi ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik özellikleri arasında etkileşim olduğu görülmüştür.

Mendi (2015), Uludağ Üniversitesi Eğitim, Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Mühendislik Fakülte'sinde ve Yabancı Diller Yüksekokulu'nda öğrenim gören 500 öğrenci ile yaptığı çalışmada, ergenlerin koşullu ebeveyn tutumu ile mükemmeliyetçilik, öznel iyi oluş ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, koşullu ebeveyn tutumu ile mükemmeliyetçilik arasında olumlu, öznel iyi oluş ile benlik saygısı arasında ise olumsuz bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber, mükemmeliyetçiliğin koşullu ebeveyn tutumu ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiye aracılık etmediği görülmüştür. Bu sonuçlara göre, koşullu ebeveyn tutumunun bireyin benlik gelişimine önemli ölçüde zarar verdiği görülmüştür.

Birol ve Kaya (2018), çalışmalarında 306 üniversite öğrencisinin mükemmeliyetçilik ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkide duygusal zekanın aracı rolünü incelemeyi amaçlamıştır.

Araştırma sonucunda, yalnızlık ile mükemmeliyetçilik arasında pozitif, duygusal zeka ile yalnızlık ve mükemmeliyetçilik arasında ise negatif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Sonuçlara göre, yalnızlık ile mükemmeliyetçilik arasında duygusal zekanın kısmi rolü olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Asıcı, İkiz ve Şensoy (2019), üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde mükemmeliyetçilik ve güven düzeyinin ilişki doyum düzeyini yordayıcı rolünü inceleme amacıyla bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarında, ilişki doyumunu ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve ikili ilişkilerde güven arasında pozitif yönde, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna ek olarak, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik ve ikili ilişkilerde güvenin ilişki doyum düzeyindeki değişimin %33.3'nü açıklamıştır. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve ikili ilişkilerde güven düzeyinde meydana gelen artış ilişki doyum düzeyinin artmasına katkı sağladığı, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyinde meydana gelen artış ilişki doyum düzeyinin azalmasına yol açtığı görülmüştür.

Kol (2020), 18-40 yaş aralığında karşı cins ile romantik ilişkisi olan yetişkinlerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ilişki doyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmanın sonucunda, olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile ilişki doyumunu arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber, olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik ile tek ilişkisi olan tek sosyodemografik değişken eğitim seviyesi, ilişki doyumunu ile ilişkisi olan sosyodemografik değişkenlerin ise ; ilişkinin devam ettiği süre ve ilişkinin hayatlarında kaçınıcı ilişki olduğu olarak bulunmuştur.

2.5.2 Mükemmeliyetçilik Kavramı ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Mirzadeh ve Rice (2000), yaptıkları çalışmada mükemmeliyetçiliğin türleri ve mükemmeliyetçiliğin bağlanma, akademik bütünleşme ve depresyonla ilişkili olup olmadığını

incelemeyi amaçlanmıştır. Yinelenen küme analizleri sonucunda, olumlu mükemmeliyetçilik, olumsuz mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçi olmayan olmak üzere üç grup ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, olumlu mükemmeliyetçi bireylerin olumsuz mükemmeliyetçilere göre daha güvenli bağlar kurduğu ve daha iyi bir akademik bütünleşmeye sahip olduğu bulunurken, olumsuz mükemmeliyetçi bireylerin klinik olarak anlamlı aralıkta depresyon sahibi olduğu tespit edilmiştir.

Lopez, Rice ve Vergara (2005) 241 öğrenciden oluşan çalışmalarında, ebeveyn beklentileri ve eleştiri indekslerinin yanı sıra olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ölçümlerini içeren bir model geliştirerek güvensiz bağlanan yetişkin yönelimlerini test etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, olumsuz mükemmeliyetçiliğin ebeveyn, diğer sosyal performans beklentileri ve yetişkin bağlanma yönelimi indekslerini içeren ilişkilere aracılık ettiği görülmüştür. Olumlu mükemmeliyetçiliğin ise yetişkin bağlanma yönelimleri ile önemli ölçüde ilişkili bulunmasına rağmen, bu ilişkiye aracılık ettiği görülmemiştir. Bunlara ek olarak, ebeveyn ve sosyal etkilerin farklı biçimleri arasında ebeveyn eleştirisi gibi moderatör etkilerin bulunduğu ve olumsuz faktör olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, mükemmeliyetçiliğin kısmen ebeveyn ilişkilerinden etkilenerek gelişen ve mevcut yetişkin ilişkilerinde etkili olan bir kişilik özelliği olduğunu göstermiştir.

Kenney-Benson ve Pomerantz (2005), çalışmalarında ebeveynlerin çocuklara fazla kontrolcü davranma durumlarında çocuklarda gelişebilecek mükemmeliyetçi kaygılar ve depresif semptomların oluşma olasılığını incelemeyi amaçlamıştır. İlkokul çocuklarına aşırı kontrolcü davranan 104 anne laboratuvar ortamında gözlenmiş, çocuklarda kendine yönelik ve sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik ve depresyon öz bildirim yoluyla değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlarda, aşırı kontrolcü davranan annelerin çocuklarında, özellikle sosyal yönelimli mükemmeliyetçilik olduğu gözlenmiş, ve çocukların sosyal yönelimli mükemmeliyetçiliğinin

annelerin aşırı kontrolcü davranışları ile çocuklarda artan depresif semptomlar arasındaki bağlantıya aracılık etmiştir.

Ashby, Diprima, Gnilka ve Noble (2011), çalışmasında 253 ortaokul öğrencisinden oluşan bir örnekleme aile değişkenleri ile çok boyutlu mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, olumlu mükemmeliyetçiliğin çok sayıda pozitif aile değişkeni ile ilişkili olduğunu ve olumsuz mükemmeliyetçilerden veya mükemmeliyetçi olmayanlardan daha yüksek bir ebeveyn yetiştirme algısına sahip, daha dengeli, bağlı, olumlu ailelere sahip olma eğiliminde olduklarını göstermiştir.

Berg, Dunkley ve Zuroff (2012) 163 üniversite öğrencisi ile yaptıkları araştırmada, mükemmeliyetçiliğin öz eleştiri ve yüksek standartlar boyutlarının öğrencilerin günlük benlik algısı, bağlanma ve olumsuz duygu durumları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen sonuçlarda, öğrencilerin günlük benlik saygısı, bağlanma ve olumsuz duygu raporlarında durumsal etkiler bulunmuş, yüksek standartlarla kıyaslandığında, öz eleştirinin düşük benlik saygısı, bağlanma korkusu ile güçlü anlamda ilişkili olduğu bulunmuştur. Bununla beraber, çoklu modelleme sonuçları ile, hem öz eleştiri hem de yüksek standartların benlik saygısında azalmaya neden olduğu, ancak sadece öz eleştirinin başkaları ile yakınlık kurma ve bağlanma korkusunda artış olduğu görülmüştür.

Fakhroo ve Fattah (2012) 136 ergen ve babaları ile yaptıkları çalışmada, babanın psikolojik kontrolü ile ergenlerin mükemmeliyetçilik ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda, doğrudan beklenti ve çaba onayının kendine yönelik mükemmeliyetçiliği olumlu olarak yordadığı görülürken, babaların kontrol edici beklentilerinin öğrencilerde, kendine yönelik mükemmeliyetçiliği ve benlik saygısının olumsuz olarak yordadığı, sosyal olarak öngörülen mükemmeliyetçiliği ise olumlu olarak yordadığı görülmüştür. Bununla beraber, sosyal olarak öngörülen mükemmeliyetçiliğin, hatalara yönelik endişeyi olumlu, benlik saygısını ise olumsuz olarak yordadığı görülmüştür. Ayrıca, ergenlerin

sosyal olarak öngörülen mükemmeliyetçiliği, babaların kontrol edici beklentileri ile etgenlerin özgüvenleri arasındaki ilişkiye aracılık ettiği tespit edilmiştir.

Bratko ve Greblo (2014), 786 lise öğrencisinin ebeveynlerini kapsayan bu çalışma ile ebeveynlerin mükemmeliyetçiliği ile ebeveynlerin kendi aktardıkları ebeveyn davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, olumlu mükemmeliyetçilik olumluyken, olumsuz mükemmeliyetçilik hem anne hem de baba için ebeveyn kabulü ile negatif yönde ilişkili bulunurken, annelerin ve babaların olumsuz mükemmeliyetçiliği, ebeveyn eleştirisi ve izin verme ile olumlu bir şekilde ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, babaların olumlu mükemmeliyetçiliğinin, toleranslı çocuk yetiştirme uygulamalarıyla olumsuz bir şekilde ilişkilendiği görülmüştür.

Bolin, Fletcher ve Gong (2014), ebeveynlerinin ebeveynlik stilleri ile öğrencilerin mükemmeliyetçilik boyutları ve bunlarla başa çıkma arasındaki ilişkileri inceleme amacı ile bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma sonucunda, mükemmeliyetçilik boyutlarının, 376 lisans öğrencisi arasında ebeveynlik stilleri ile başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkiye aracılık ettiği görülmüştür. Bu nedenle, ebeveynlik davranışlarının, bir bireyin stresli durumlarla başa çıkma yeteneğine katkıda bulunan mükemmeliyetçilik boyutlarının öncüsü olabileceği düşünülmüştür.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yöntem ele alınmıştır. Araştırmanın modelini, çalışma grubunu, veri toplama araçlarını, verilerin toplanmasını, çözümlemesini ve yorumlanmasını içermektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerine bağlanma ile ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik düzeyinin incelenmesi üzerine nicel bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada, var olan durum, ölçekler, objeler ve grupları tanımlamayı ve araştırma olguları arasındaki ilişkileri belirlemeyi amaçlayan (Şen, 2005), betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Böylece var olan bir durum ile ölçekler aracılığı ile bilgi toplanarak değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkisi incelenmektedir.

3.2. Evren ve Örneklem

2019-2020 eğitim öğretim yılında İstanbul ilindeki vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler, araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. İstanbul ilinde 41 Vakıf Üniversitesi bulunmaktadır. 2019-2020 Vakıf Üniversiteleri başarı sıralamasında, ilk 10'da olan, 5 Vakıf Üniversitesi, araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Bu alışma, araştırma evreninin her bir biriminin örnekleme seçilme olasılığının eşit ve birbirinden bağımsız olduğu, örneklemedeki birimlerin seçilme olasılıklarının diğer birimleri etkilemediği (Demir, 2019) basit tesadüfi (rastgele) örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilere üniversitelere gidilerek anket dağıtımıyla ulaşılması hedeflenmiştir. Ancak Covid-19 sebebi ile katılımcılar anketleri online doldurmuştur. Bu alışma, daha önce yapılan benzer araştırmaların da göz önünde bulundurulmasıyla Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören lisans ve lisans üstü öğrencilere uygulanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilerin kişisel özelliklerine ilişkin bilgileri edinebilmek için Kişisel Bilgi Formu, ebeveynlerine bağlanma düzeylerini ölçmek için Anne Babaya Bağlanma Ölçeği, ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik düzeylerini ölçmek için ise İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır.

3.3.1 Ebeveyne Bağlanma Ölçeği

Üniversite öğrencilerinin ebeveynlerine bağlanma düzeylerini ölçme amacı ile, orijinali 1979 yılında Parker ve arkadaşları tarafından geliştirilen Ebeveyne Bağlanma Ölçeği kullanılmıştır (The Parental Bonding Instrument). Ebeveyne Bağlanma Ölçeği (ABBÖ), Bowlby'nin bağlanma kuramını temel alarak geliştirilen ilk ölçeklerden biridir. Bowlby, yetersiz/patolojik ana babalığı özellikle ilgi ve kontrol/koruma boyutlarıyla ilişkilendirmiştir. İlgi boyutu, yetersiz bakım verme, bebeğin gereksinimlerini karşılamama, çocuğu küçümseme, eleştirme ya da reddetmeyi kapsamaktadır. Kontrol/koruma boyutu ise aşırı koruma, bağımsızlığı desteklememe, ya da aşırı kontrol etme olarak tanımlanmıştır. Algılanan ebeveyn davranışları, bu iki boyuta göre ayrı ayrı puanlanmaktadır. Ayrıca, bu iki boyut birlikte ele alınarak, anne baba davranış örüntüsü dörtlü bir model içerisinde değerlendirilebilmektedir. Bu dörtlü modele göre, yeterli ilgi-aşırı korumama optimal bağlanma, yetersiz ilgi-aşırı korumama ise zayıf bağlanma sınıfına girmektedir. Bu ölçek, algılanan ve deneyimlenen ana babalık özelliklerini geriye dönük olarak değerlendirmektedir.

Ebeveyne Bağlanma Ölçeği (ABBÖ) (, yirmi beş maddeden oluşmaktadır. İlgi boyutunda on iki madde bulunmakta (puanlar 0-36 arasında değişmekte) ve yüksek puan sıcak, anlayışlı ve kabul edici olarak algılanan, düşük puan ise soğuk ve reddedici olarak algılanan ana-babayı yansıtmakta; kontrol/aşırı koruma boyutunda ise on üç madde bulunmakta (puanlar 0-39 arası değişmekte) ve yüksek puan aşırı kontrolcü ya da özerkliğe izin vermeyen olarak algılanan ana-babayı yansıtmaktadır. Bireyden yaşamının ilk on altı yılını düşünerek, ölçekteki her bir

ifadenin anne ya da babasının kendisine ilişkin davranışlarını ne kadar yansıttığını 4'lü likert tipi derecelendirme ile 0 ile 3 arasındaki bir seçeneğin işaretlenmesi beklenmektedir. 0, 'hiç böyle değildi', 3 ise 'tamamen böyleydi' anlamına gelmektedir.

İlgi ölçeğinin puanlamasında 2, 3, 4, 7, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 24, ve 25. maddeler; kontrol/aşırı koruma ölçeğinin puanlamasında ise 8, 9, 10, 13, 19, 20 ve 23, maddeler tersine (0-3) kodlanmaktadır.

3.3.2. Ölçeğin Uyarlama Çalışması

Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nin uyarlama çalışması Kapçı ve Küçüker tarafından 2006 yılında yapılmıştır. Bu uyarlama çalışmasının örneklemini 336 kız, 211 erkek olmak üzere toplam 547 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nin geçerliliği boyutunda, yapı geçerliğini değerlendirmek üzere açımlayıcı faktör analizi yapılmış, ölçüt geçerliliğini sınamak için ise Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği (PARI) ve Ana-Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ) ile korelasyonuna bakılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğine ise iç tutarlılık, iki-yarı ve test-tekrar tes yöntemleriyle bakılmıştır. Faktör analizi sonucunda Parental Bonding Instrument (PBI) ile benzer şekilde iki faktörlü bir yapı ortaya çıkmış, ancak PBI'da aşırı koruma/kontrol olarak adlandırılan ikinci faktördeki kontrol maddeleri, Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nde ilgi faktörüne yüklenmiş ve bu boyut ilgi/kontrol olarak adlandırılmıştır. Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nin, PARI ve ABTÖ ölçekleri ile genel olarak yüksek korelasyonlar verdiği görülmüştür. Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nin güvenilirliği test-tekrar test, iç tutarlılık ve iki yarı yöntemleriyle birkaç hesaplanmıştır. Anne formu için Cronbach alfa değeri .87, Baba formu için ise .89 olarak bulunmuştur. Hem anne hem de baba formlarında koruma alt ölçeği için için iç tutarlılık katsayısı .70, ilgi/kontrol alt ölçeği için ise sırasıyla .90 ve .91'dir.

Geçerlik ve güvenilirliğe ilişkin bulgulara bakıldığında Ebeveyne Bağlanma Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir

3.3.3. İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Üniversite öğrencilerinin ikili ilişkilerde olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik tutumunu ölçmek için, 2006 yılında Shea Slaney ve Rice tarafından geliştirilen, 2018 yılında Taluy tarafından Türkçe uyarlaması yapılan İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği (The Dyadic Almost Perfect Scale) kullanılmıştır. Bu ölçek, yakın ilişkilerde mükemmeliyetçiliği, katılımcıların birlikte oldukları kişileri ne kadar yüksek standartlarla değerlendirdiklerini ve onları kendi beklentileri karşısında ne kadar yeterli ya da yetersiz algıladıklarını ölçmeyi amaçlamaktadır. İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği (İİOOMÖ), farklılık, yüksek standartlar ve düzen alt ölçeklerinden oluşmaktadır. On altı madde farklılık, altı madde yüksek standartlar ve dört madde düzen olmak üzere toplam yirmi altı maddeden oluşmaktadır. Her alt ölçek yedi dereceli (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 7= Kesinlikle Katılıyorum) Likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. 16 maddeden oluşan (1, 3, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 26) farklılık alt ölçeği, bireyin mükemmeliyetçi beklentileri karşısında partnerinde algıladığı yetersizliği ölçmektedir. 6 maddeden oluşan (5, 8, 11, 14, 19, 25) yüksek standartlar ölçeği, bireyin partnerinin yüksek performans ve motivasyon sergilemesine ilişkin genel beklentilerinin değerlendirilmesidir. Dört maddeden oluşan (2, 7, 17, 22) düzen alt ölçeği ise, partnerin düzenli ve temiz olmasına ilişkin beklentileri içerir. Ölçekte yer alan 3,16 ve 21 numaralı maddeler ters kodlanmaktadır. Orijinal ölçekte İİOOMÖ alt ölçeklerinin Cronbach alfa katsayıları farklılık için .93, yüksek standartlar için .82 ve düzen için .87 bulunmuştur ve farklılık alt ölçeği anlamlı bir şekilde ilişki mutsuzluğu ile ilişkili çıkmıştır.

3.3.4. Ölçeğin Uyarlama Çalışması

İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik sınaama çalışması Nur Taluy tarafından 2018 yılında yapılmıştır. Bu çalışmanın örneklemini 166 kadın, 153 erkek olmak üzere duygusal bir birlikteliği olan 319 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada, veri

toplamak amacıyla İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmelliyeçilik Ölçeği (İİOOMÖ-Shea vs. 2006) ve yakınsak geçerliğini saptamak amacıyla Çok Boyutlu Mükemmelliyeçilik Ölçeği (ÇBMÖ- Hewitt ve Flett, 1991a) kullanılmıştır. Ayrıca, katılımcılara cinsiyet, yaş, eğitim gibi demografik özelliklerinin yanı sıra, ilişki türü ve ilişki süresi gibi romantik ilişkilerle ilgili sorular sorulmuştur.

İİOOMÖ'nün faktör yapısını belirlemek amacıyla her bir alt ölçekten elde edilen puanlara varimax eksen döndürme yöntemiyle faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda, bireyin tepkileri için varyansın %46'sını açıklayan ve öz değerleri 1'in üzerinde olan üç faktör belirlenmiştir. Verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını gösteren Kaiser-Meyer-Olkin testi, .87 olarak bulunmuştur. Bu sonuca bakıldığında, verinin faktör analizi için yeterli olduğu görülmektedir.

İİOOMÖ'nün yakınsak geçerliğini belirlemek için Çok Boyutlu Mükemmelliyeçilik Ölçeği (ÇBMÖ-Hewitt ve Flett, 1991a) uygulanmıştır. Her iki ölçek de mükemmeliyeçiliğin yapısını olumlu ve olumsuz olmak üzere üç farklı yapıda incelemektedir. Ölçeklerin alt boyutlarının birbirleriyle korelasyon değerleri .13 ile .44 arasında değişmektedir.

Ölçeğin güvenilirlik düzeyini sınamak için, iç tutarlılık katsayısı ile tekrar test güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Tüm ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .85 bulunmuştur. Alt ölçeklerin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları sırasıyla; farklılık .87, düzen .85, yüksek standartlar .75 bulunmuştur.

Test tekrar test güvenilirliği için ölçek, 120 katılımcıya üç hafta arayla iki kez uygulanmıştır. Katılımcılardan ilk uygulamada formun üzerine daha sonra hatırlayacakları bir rumuz yazmaları ve ikinci uygulamada aynı rumuzla yeniden sorulara yanıt vermeleri istenmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen test tekrar test güvenilirlik katsayıları tüm ölçek için .61, farklılık alt boyutu için .53, düzen alt boyutu için .63, yüksek standartlar alt boyutu için .62 olarak bulunmuştur.

3.3.5. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu, öğrencilerin cinsiyet, yaş, kardeş var mı, var ise sayısı, ailede kaçınıcı çocuk, anne sağ mı, sağ ise çalışıyor mu, çalışıyor ise annenin mesleği, baba sağ mı, sağ ise çalışıyor mu, çalışıyor ise babanın mesleği, medeni durum, kişinin romantik ilişkisi var mı, var ise süresi soruları gibi toplam on üç sorudan oluşmaktadır.

3.3.6. Kontrol Değişkenleri

Araştırmada belli kontrol değişkenleri kullanılmıştır. Cinsiyet, yaş, kardeşi olanlar veya olmayanlar, ailenin kaçınıcı çocuğu, anne sağ mı, baba sağ mı, anne ile birlikte yaşayanlar veya yaşamayanlar, baba ile birlikte yaşayanlar veya yaşamayanlar, anne çalışıyor mu, anne ve baba meslekleri, kişinin okuduğu bölüme girdiği puan ağırlığı, medeni durumu, bekar veya evli olarak romantik ilişkisi olanların ilişki süreleri bu araştırmanın kontrol değişkenlerini oluşturmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Kullanılan veri toplama araçları ile elde edilen veriler istatistik programlarına girilmiştir. Veri analizinde ebeveyne bağlanma ve mükemmeliyetçilik tutumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi için lojistik ve Ordinal (sıralı) lojistik regresyon analizleri uygulanmıştır. Lojistik regresyon analizi, en az değişkeni kullanarak en iyi uyuma sahip olacak şekilde bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi tanımlamayı sağlamakta olup (Bircan, Coşkun ve arkadaşları, 2004), sınıflandırma amacı ile kullanılan diğer istatistiksel tekniklerin varsayımları sağlanamadığında da sağlıklı sonuçlar vermektedir (Baş ve Çakmak, 2010).

BULGULAR

Bu bölümde vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerine bağlanma ve ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarına yönelik elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Değişken		F	%
Cinsiyet	Kadın	120	58.0
	Erkek	87	42.0
Yaş	18-19	20	9.7
	20-21	65	31.6
	22-23	42	20.4
	24-25	21	10.2
	26 ve üzeri	58	28.2
Kardeş var mı	Evet	159	76.8
	Hayır	48	23.2
Ailede kaçınıcı çocuk	1.	89	49.4
	2.	80	44.4
	3.	9	5.0
	4.	1	.6
	11.	1	.6
Anne Çalışıyor	Evet	77	37.2
	Hayır	130	62.8
Anne ile birlikte yaşıyor	Evet	159	76.8
	Hayır	48	23.2
Baba Çalışıyor	Evet	141	71.12
	Hayır	57	28.8
Baba ile birlikte yaşıyor	Evet	134	68.0
	Hayır	63	32.0
Anne Mesleği	Mühendis ve Doktor	7	3.4
	Diğer Meslekler	200	96.6
Baba Mesleği	Mühendis ve Doktor	33	15.9
	Diğer Meslekler	174	84.1

Değişken		F	%
Okuduğu bölüme	Sayısal	92	44.7
girdiği puan ağırlığı	Eşit Ağırlık	88	42.5
	Sözel ve Dil	26	12.6
Medeni Durum	Evli	19	9.2
	Bekar	188	90.8
Bekar ise romantik ilişkisi olanlar		108	52.2
İlişki Süresi	1 yıldan az	40	36.4
	2-3 yıl	40	36.4
	4-5 yıl	16	14.5
	6-7 yıl	9	8.2
	8 ve üzeri	5	4.5

Toplam 207, %100

Araştırma dahilinde kişisel bilgi formu ve anket sorularını yanıtlayan 207 kişinin 120'si (%58) kadın, 87'si (%48) erkek olup; 20'si (%9.7) 18-19 yaş aralığında, 65'i (31.6) 20-21 yaş aralığında, 42'si (%20.4) 22-23 yaş aralığında, 21'i (%10.2) 24-25 yaş aralığında ve 58'i (28.2) 26 ve üzeri yaş aralığındadır. Katılımcılardan 159'unun (%76.8) kardeşi varken, 48'inin (%23.2) kardeşi yoktur. Kardeşi olan katılımcıların 89'u (%49.4) ailenin ilk çocuğu, 80'i (44.4) ikinci çocuğu, 9'u (%5) üçüncü çocuğu, 1'i (%0.6) dördüncü çocuğu ve 1'i (%0.6) 11. çocuğudur. Katılımcılardan 77'sinin (37.2) annesi çalışırken, 130'unun (62.8) çalışmıyor ve 141'inin (71.12) babası çalışıyor iken 57'sinin (28.8) babası çalışmıyordur. Anneleri çalışan katılımcıların 7'sinin (%3.4) mesleği mühendis ya da doktor iken, 200'ünün (%96.6) mesleği diğer sözel mesleklerdir; babaları çalışanların 33'ünün (15.9) mesleği mühendis ya da doktor iken, 174'ünün (%84.1) mesleği diğer sözel mesleklerden oluşmaktadır. Katılımcıların 159'u (%76.8) annesiyle birlikte yaşarken; 134'ü (%68) babalarıyla birlikte yaşamaktadır. Okuduğu bölüme sayısal puan ağırlığı ile girmiş 92 (%44.7) katılımcı, eşit ağırlık puanı ile girmiş 88 (%42.5) katılımcı, sözel ve dil puanı ile girmiş 26 (%12.6) katılımcı bulunmaktadır.

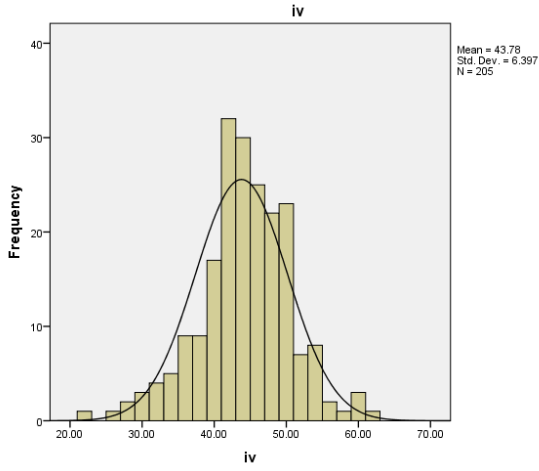
Katılımcıların 19'u (%9.2) evli, 188'i (%90.8) bekarıdır. Bekar olan katılımcıların 108'nin (%52.2) romantik ilişkisi vardır. Evli ve ilişkisi olan katılımcıların 40'ının (%36.4) ilişki süresi 1 yıldan az, 40'ının (%36.4) ilişki süresi 2-3 yıl aralığında, 16'sının (%14.5) ilişki süresi 4-5 yıl, 9'unun (%8.2) ilişki süresi 6-7 yıl aralığında ve 5'inin (%4.5) ilişki süresi 8 yıl ve üzeridir.

Tablo 2. Katılımcıların Ölçeklere Göre Dağılımı

	Ebeveyne Bağlanma	İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik
N	205	182

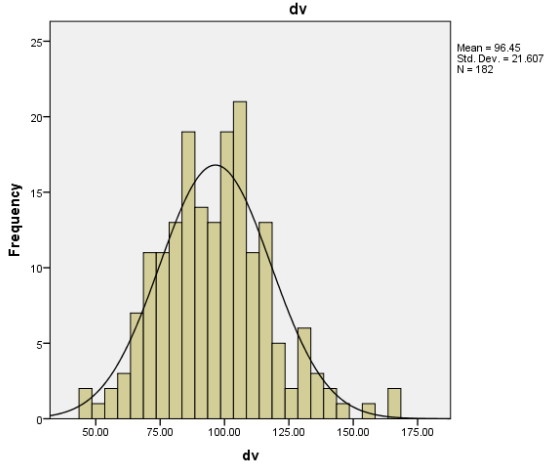
Tablo 2'de görülebileceği üzere, Ebeveyne Bağlanma ölçeği sorularını tamamlayan 205 katılımcı bulunmaktadır, 2 katılımcı soruları tamamlamadığı için analizden çıkarılmıştır. İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Ölçeği sorularını tamamlayan 182 katılımcı bulunmaktadır, 25 katılımcı soruları tamamlamadığı için analizden çıkarılmıştır.

Şekil 1. Katılımcıların Ebeveyne Bağlanma Sıklık Çizelgeleri

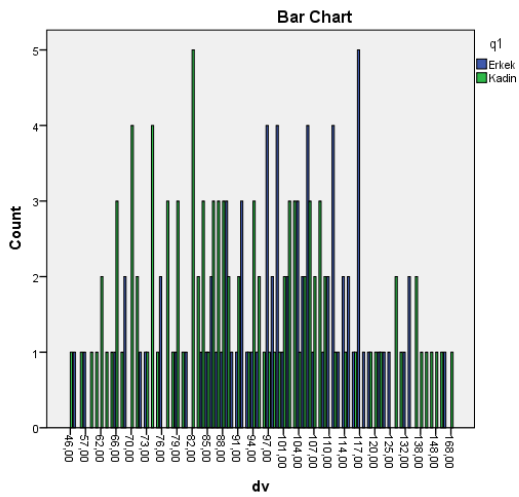
Şekil 1’de görülebileceği sıklık çizelgesi üzerine, katılımcıların ebeveyne bağlanma ölçeğinden aldıkları puanlar 22 ile 62 arasında değişmekte olup, ortalama puanlara göre, 44 puan ve üzeri alan bireyler, ebeveynlerine olumlu bağlananlar olarak kabul edilmiştir. Katılımcıların, “Yardım etme”, “Hoşlandığı şeyleri yapmaya izin verme,” “Duygusal olarak soğuk durma,” “Karar vermesinden memnuniyet duyma” gibi soruların yer aldığı 2., 3., 4., 7., 14., 15., 16., 18., 21., 22., 24. ve 25. maddeleri içeren ilgi boyutunda puanlarının artış halinde olması ve “Yapılan şeyleri kontrol etme,” “Mahremiyete müdahale etme,” “Bebek gibi davranma,” “Aşırı koruyucu davranma” gibi soruların yer aldığı 8., 9., 10., 13., 19., 20. ve 23. maddeleri içeren kontrol boyutundaki puanların da azalma halinde olması algılanan olumlu ebeveyn davranışlarına işaret etmektedir.

Şekil 2. Katılımcıların İkili İlişkilerdeki Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

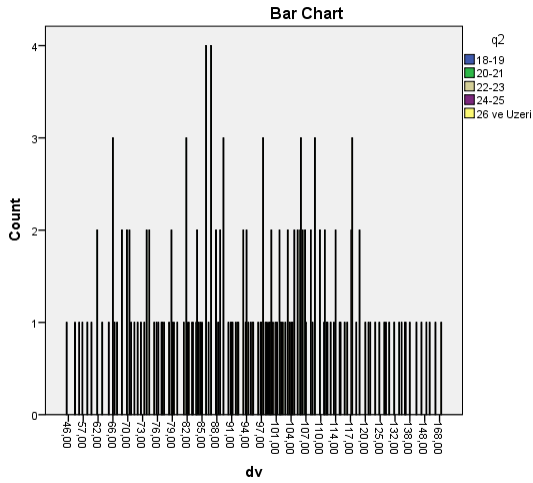
Katılımcıların ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu ölçeğinden aldıkları puanlar 46 ile 168 arası değişmekte olup, ortalama puanlara göre, 97 puan üzeri alan bireylerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 3. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

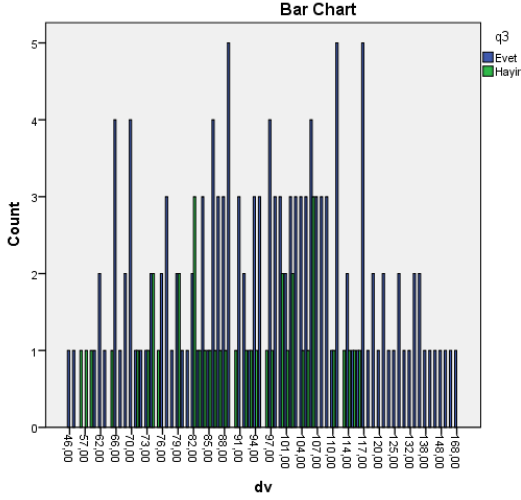
İkili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu ölçeğinin ortalama puan 97 olup, ortalama puanlara göre, erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 4. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

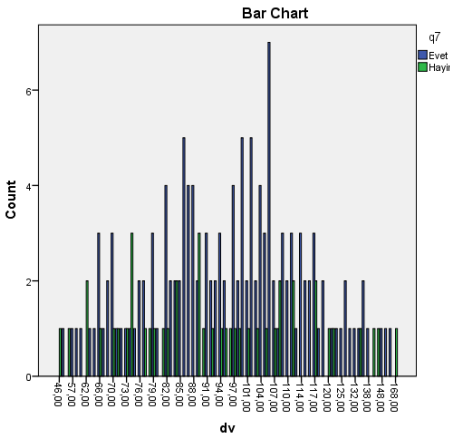
Katılımcıların yaşa göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarında anlamlı farklar gözlenememiş, ancak ortalama puanlara göre, 26 yaş ve üzeri bireylerde ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun arttığı görülmektedir.

Şekil 5. Katılımcıların Kardeş Değişkenine Göre İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

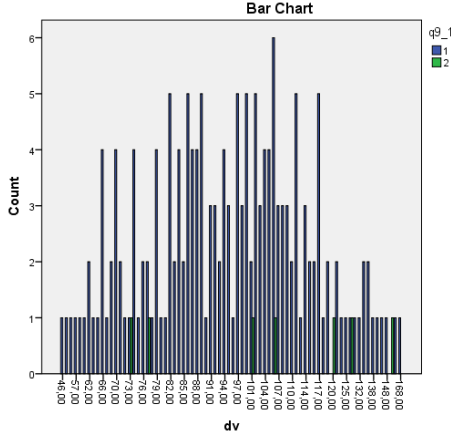
İkili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanına göre, kardeşi olan bireylerde, kardeşi olmayanlara göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunda artış olduğu görülmektedir.

Şekil 6. Katılımcıların Annesi İle Birlikte Yaşama Durumu Değişkenine Göre İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

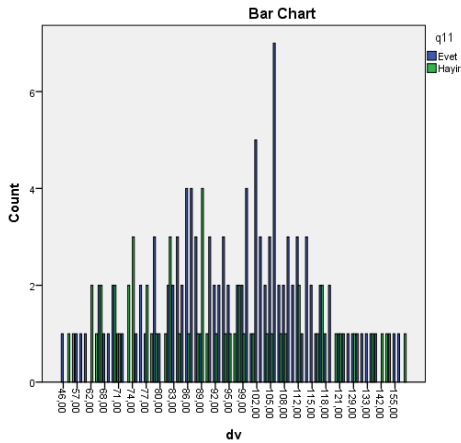
İkili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanı göz önünde bulundurulduğunda, annesi ile birlikte yaşayan bireylerin, annesi ile birlikte yaşamayan bireylere göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunda azalma olduğu görülmektedir.

Şekil 7. Katılımcıların Anne Mesleği Değişkenine Göre İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

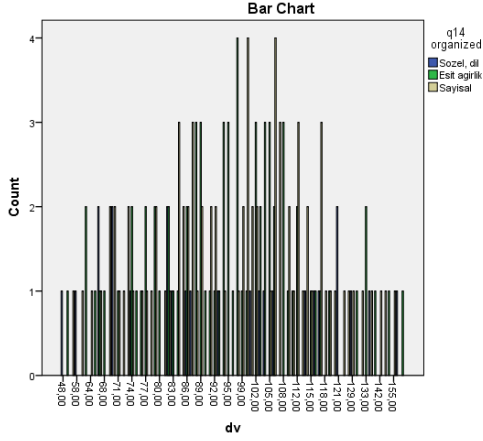
Katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanı göz önünde bulundurulduğunda, anne mesleği mühendis veya doktor olan bireylerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarında artış olduğu görülmektedir.

Şekil 8. Katılımcıların Baba İle Birlikte Yaşama Durumu Değişkenine Göre İkili İlişkilerdeki Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

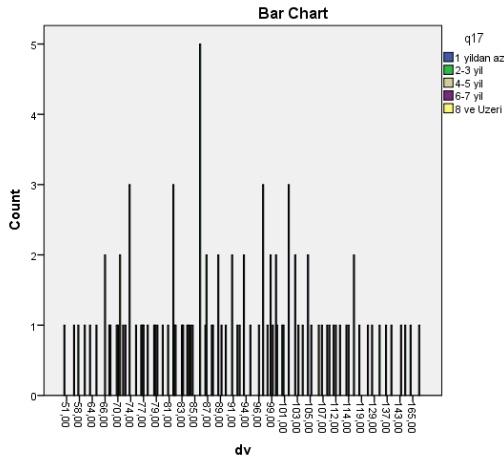
Katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanı göz önünde bulundurulduğunda, babası ile birlikte yaşayan katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarında artış olduğu görülmektedir.

Şekil 9. Katılımcıların Okudukları Bölüme Giriş Puanı Değişkenine Göre İkili İlişkilerdeki Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

Katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanı göz önünde bulundurulduğunda, sözelden sayısal geçişte ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarında artış olduğu görülmektedir.

Şekil 10. Katılımcıların Evlilik/Romantik İlişki Süre Değişkenine Göre İkili İlişkilerdeki Mükemmeliyetçilik Tutumu Sıklık Çizelgesi

Katılımcıların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu ortalama puanı göz önünde bulundurulduğunda, katılımcıların ilişki süresi azaldıkça ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik tutumlarında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Ebeveyne Bağlanma ve İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Üzerine Sıralı Lojistik Regresyon

Değişkenler	Logaritmik	Wald	Standart	Sig.
	Oran		Sapma	
Bağımlı Değişken				
[ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu= 143]	16,447	8.177	5.174	.004
[ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu=155]	37.752	.	.000	.
Bağımsız Değişkenler				
[ebeveyne bağlanma=28]	7.459	4.160	3.657	.041
[ebeveyne bağlanma=37]	5.413	3.039	3.105	.081
[ebeveyne bağlanma=38]	-5.224	3.083	2.975	.079
[ebeveyne bağlanma=53]	15.498	17.530	3.702	.000
[ebeveyne bağlanma=56]	0 ^a	.	.	.

Değişkenler	Logaritmik	Wald	Standart	Sig.
	Oran		Sapma	
Bağımsız Değişkenler				
[cinsiyet=erkek]	1.831	7.159	.684	.007
[cinsiyet=kadın]	0 ^a	.	.	.
[yaş=18-19]	1.244	.703	1.484	.402
[yaş=20-21]	.289	.70	1.094	.792
[yaş=22-23]	1.187	1.468	.980	.226
[yaş=24-25)	-3.524	6.049	1.433	.014
[yaş=26 ve üzeri]	0 ^a	.	.	.
[kardeş var mı=evet]	3.350	3.350	1.830	.67
[kardeş var mı=hayır]	0 ^a	.	.	.
[kardeş sayısı=1]	-.057	.000	2.625	.983
[kardeş sayısı=2]	.392	.048	1.796	.827
[kardeş sayısı=3]	4.361	5.172	1.917	.023
[kardeş sayısı=4]	-.578	.066	2.247	.797
[kardeş sayısı=5]	0 ^a	.	.	.

Değişkenler	Logaritmik	Wald	Standart	Sig.
	Oran		Sapma	
Bağımsız Değişkenler				
[ailede kaçınıcı çocuk=1.]	-2.605	.509	3.653	.476
[ailede kaçınıcı çocuk=2.]	-2.979	.655	3.680	.418
[ailede kaçınıcı çocuk=3.]	-3.514	.867	3.773	.352
[ailede kaçınıcı çocuk=4.]	0 ^a	.	.	.
[anne ile birlikte yaşıyor =evet]	-2.358	5.094	1.045	.024
[anne ile birlikte yaşıyor=hayır]	0 ^a	.	.	.
[anne çalışıyor=evet]	1.232	3.297	.678	.069
[anne çalışıyor=hayır]	0 ^a	.	.	.
[anne meslek=sözel ve diğer meslekler]	-6.136	19.784	1.380	.000
[anne meslek=mühendis ya da doktor]	0 ^a	.	.	.

Değişkenler	Logaritmik Oran	Wald	Standart Sapma	Sig.
Bağımsız Değişkenler				
[baba ile birlikte yaşıyor=evet]	2.309	10.128	.726	.001
[baba ile birlikte yaşıyor=hayır]	0 ^a	.	.	.
[Puan ağırlığı=sözel ve dil]	3.758	12.932	1.045	.000
[Puan ağırlığı=eşit ağırlık]	1.469	5.168	.646	.023
[Puan ağırlığı=sayısal]	0 ^a	.	.	.
[medeni durum=evli]	-1.298	1.021	1.284	.312
[medeni durum=bekar]	0 ^a	.	.	.
[bekar ve romantik ilişkisi var=evet]	3.694	3.182	2.071	.074
[bekar ve romantik ilişkisi var=hayır]	0 ^a	.	.	.

Değişkenler	Logaritmik Oran	Wald	Standart Sapma	Sig.
[ilişki süresi=1 yıldan az]	7.338	18.002	1.729	.000
[ilişki süresi=2-3 yıl]	7.254	18.451	1.689	.000
[ilişki süresi=4-5 yıl]	6.201	15.231	1.589	.000
[ilişki süresi=6-7 yıl]	4.391	8.611	1.496	.003
[ilişki süresi=8 yıl ve üzeri]	0 ^a	.	.	.

Tablo 3 ebeveyne bağlanma ve ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu üzerine ordinal lojistik regresyon analizinden belli kesitleri göstermektedir.

Ebeveyne Bağlanma: Tabloya bakıldığında ebeveyne bağlanma değişkeninin 28'den artarken ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyede olması açısından 7.459 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.05 seviyesinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Buna göre, ebeveyne bağlılığı düşük olan birinin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunda artış gözlemlenmektedir.

Ebeveyne bağlanma değişkeni 37'den bir birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyede olması açısından -5.224 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.1 seviyesinde anlamlı bir azalış olduğu görülmektedir. Buna göre, ebeveyne

bağlılığı ortalamaya yakın olan birinin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunda azalış olduğu görülmektedir.

Ebeveyne bağlanma değişkeni 53'ten bir birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından 15.498 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.01 seviyesinde anlamlı bir artış beklenmektedir. Buna göre, ebeveyne bağlılığı yüksek olan birinin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun anlamlı derecede arttığı görülmektedir.

Cinsiyet: Katılımcıların cinsiyetlerini ifade eden bu değişkenin referans kategorisi kadın katılımcılardır. Diğer değişkenler sabit tutulurken, cinsiyeti erkek olan katılımcılar değişkeni 1 birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından 1.83 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.01 seviyesinde anlamlı bir artış görülmektedir. Buna göre, erkek öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu kadınlara göre artış halindedir.

Anne ile Birlikte Yaşama Durumu: Bu değişkenin referans kategorisi “annesi ile birlikte yaşamayanlar” oluşturmaktadır. Diğer değişkenler sabit tutulurken, annesi ile birlikte yaşayanlar değişkeni 1 birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunu daha yüksek bir seviyesinde olması açısından -2.35 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.05 seviyesinde anlamlı bir azalış görülmektedir. Buna göre, annesi ile birlikte yaşayan bireylerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun azaldığı görülmüştür.

Anne Mesleği: Katılımcıların annelerinin mesleğini ifade eden bu değişkenin referans kategorisi anne mesleği mühendis veya doktor olanlardır. Diğer değişkenler sabit tutulurken, annelerinin mesleği sözel ve diğer meslekler değişkeni 1 birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından -6.13 olarak sıralı

logaritmik olasılık oranında bir azalış beklenmektedir. Buna göre, anne mesleği mühendis veya doktor olan birinin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunda artış olduğu görülmektedir.

Babası ile Birlikte Yaşama Durumu: Tabloya bakıldığında bu değişkenin referans kategorisinin “babası ile birlikte yaşamayanlar” olduğu görülmektedir. Diğer değişkenler sabit tutulurken, babası ile birlikte yaşayanlar değişkeni bir birim artışta ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından 2.30 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında bir artış beklenmektedir. Bu bulguya göre, babası ile birlikte yaşayanların ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu 0.01 seviyesinde anlamlı şekilde arttığı görülmektedir.

Okuduğu Bölüme Giriş Puan Ağırlığı: Bu değişken, öğrencilerin okudukları bölüme sözel ve dil, eşit ağırlık ve sayısal giriş puan ağırlıklarını içermekte olup, değişkenin referans kategorisini sayısal puan ağırlığı oluşturmaktadır. Diğer değişkenler sabit tutulurken, sözelden eşit ağırlığa, eşit ağırlıktan sayısala geçişlerde ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından 3.75 ve 1.46 olarak sıralı logaritmik olasılık oranında 0.01 ve 0.05 seviyelerinde anlamlı bir artış beklenmektedir. Buna göre, sözelden sayısala doğru geçişte ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunda anlamlı bir artış görülmektedir.

İlişki Süresi: Bu değişken, evli ve romantik ilişkisi olan katılımcıların ilişki sürelerini kapsamakta olup, 8 yıl ve üzeri ilişkisi olanlar değişkenin referans kategorisini oluşturmaktadır. Tabloya bakıldığında, diğer değişkenler sabit tutulurken, ilişki süreleri birer birim arttıkça ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun daha yüksek bir seviyesinde olması açısından sıralı logaritmik olasılık oranında 0.01 seviyelerinde anlamlı artışlar beklenmektedir. Bu bulguya göre, ilişki süreleri azaldıkça ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumlarının anlamlı şekilde arttığı görülmektedir.

Tablo 4. Ebeveyne Bağlanma ve İkili İlişkilerde Mükemmeliyetçilik Tutumu Üzerine Lojistik Regresyon

Değişkenler	Olasılık Oranı	Standart Sapma	P> z
Ebeveyne Bağlanma	.9360928	.0353953	0.081
Cinsiyet	.0911501	.0553484	0.000
Kardeşi Olanlar	.1751305	.119595	0.011
Anne ile Birlikte Yaşama	3.857571	3.242203	0.108
Anne Çalışma Durumu	.6464975	.3457267	0.415
Anne Mesleği Sözel ve Diğer Meslekler	15.78637	22.32161	0.051
Babası sağ olanlar	.4178594	.522962	0.486

Değişkenler	Olasılık Oranı	Standart Sapma	P> z
Baba Çalışma Durumu	.4758614	.3540304	0.318
Baba Mesleği Sözel ve Diğer Meslekler	.350888	.2313687	0.112
Puan Ağırlığı	.4777708	.3417072	0.302
Bekar ve romantik ilişkisi Olanlar	.2374054	.3496468	0.302
Evli ve Romantik İlişkisi Olanların İlişki Süreleri	.7653482	.1937261	0.291

Tablo 4’de bağımlı değişken, ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumu, ikili değişken olarak ele alınmıştır. Ortalamanın altında olanlar mükemmeliyetçi değil olarak ele alınırken,

ortalamanın üzerinde olanlar mükemmeliyetçi olarak ele alınmıştır. Ayrıca ikili düzenlenen bağımlı değişkene olasılık oranlarını belirten lojistik regresyon uygulanmıştır.

Ebeveyne Bağlanma: Diğer değişkenler sabit tutulurken, ebeveyne bağlanmadaki her bir birim artış için ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutum olasılığı 0.1 seviyesinde anlamlı olarak % 7 daha düşüktür. Buna göre, ebeveyne bağlanma arttıkça ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun azaldığı görülmektedir.

Cinsiyet: Diğer değişkenler sabit tutulurken, cinsiyeti kadın öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçi tutumları erkek öğrencilere göre 0.01 seviyesinde anlamlı olarak %91 daha düşüktür.

Kardeşi Olanlar: Diğer değişkenler sabit tutulurken, kardeşi olmayan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumları kardeşi olanlara göre 0.05 seviyesinde anlamlı olarak %83 daha düşüktür.

Anne ile Birlikte Yaşayanlar: Diğer değişkenler sabit tutulurken, annesi ile birlikte yaşamayanların ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumları annesi ile birlikte yaşayan öğrencilere göre 3.85 kat daha fazladır. Fakat bu değişken anlamlı bir sonuç vermemiştir.

Anne Çalışma Durumu: Diğer değişkenler sabit tutulurken, annesi çalışmayan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumları annesi çalışan öğrencilere göre %36 daha düşük olduğu tespit edilmiştir ama bu değişken anlamlı bir sonuç vermemiştir.

Anne Mesleği: Diğer değişkenler sabit tutulurken, annelerinin mesleği mühendis ya da doktor olan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumları annelerinin mesleği sözel ve diğer meslekler olan öğrencilere göre 0.1 seviyesinde anlamlı olarak 15.7 kat daha fazla olduğu görülmektedir.

Babası Sağ Olanlar: Diğer değişkenler sabit tutulurken, babası hayatta olmayan öğrencilerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarının babası hayatta olan öğrencilere göre %59 daha düşük olduğu tespit edilmiştir fakat bu sonuç anlamlı değildir.

Baba Çalışma Durumu: Diğer değişkenler sabit tutulurken, babası çalışmayan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumları %53 daha düşük bulunmuştur ama bu sonuç anlamlı bir sonuç vermemiştir.

Baba Mesleği: Diğer değişkenler sabit tutulurken, babalarının mesleği mühendis ya da doktor olan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumlarının babalarının mesleği sözel ve diğer meslekler olan öğrencilere göre %65 daha düşüktür fakat bu sonuç anlamlı değildir.

Puan Ağırlığı: Diğer değişkenler sabit tutulurken, puan ağırlığı sayısal olan öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçi tutumları eşit ağırlık ve sözel puan ağırlığına sahip öğrencilere göre %53 daha düşük olduğu görülmektedir. Fakat bu değişken anlamlı bir sonuç vermemiştir.

Bekar ve Romantik İlişkisi Olanlar: Diğer değişkenler sabit tutulurken, bekar ve romantik ilişkisi olmayan öğrencilerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumlarının bekar ve romantik ilişkisi olan öğrencilere göre %77 daha düşük olduğu tespit edilmiştir ama bu sonuç anlamlı değildir.

Evli ve Romantik İlişkisi Olanların İlişki Süreleri: Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ilişkisi 8 yıl ve üzeri olan öğrencilerin ikili ilişkilerindeki mükemmeliyetçilik tutumları ilişki süreleri daha az olan öğrencilere göre %24 daha düşük olduğu görülmektedir. Fakat bu sonuç anlamlı değildir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin bazı demografik değişkenler dahil edilerek, ebeveynlere bağlanma düzeylerinin ikili ilişkilerindeki olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik tutumları ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. 207 öğrenciye yapılan online anket sonucunda sıralı lojistik regresyon, ve ikili olarak uyarlanan bağımlı değişkene normal lojistik regresyon analizleri uygulanmıştır.

Sıralı lojistik regresyon analizi sonucunda, ebeveynine bağlılığı ortalama olan öğrencilerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunda artış olduğu tespit edilirken, ikili uyarlanan değişkene yapılan lojistik regresyon analizinde ebeveyne bağlanma oranı arttıkça ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun düştüğü görülmüştür.

Literatüre bakıldığında, bulunan ilk bulgu ile uyumlu olarak yapılan çalışmalar, mükemmeliyetçiliğin kökeninin ebeveynlerin beklentilerini karşılamakla ilişkili olduğunu ortaya koymuştur (akt: Çelik, 2017). Mendi (2015) ergenlerin koşullu anne-baba tutumu ile mükemmeliyetçilik, öznel iyi oluş ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçladığı çalışmasında koşullu anne-baba tutumu puanları ile mükemmeliyetçilik puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Cinsiyete göre ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumunun, lojistik ve sıralı lojistik regresyon analizlerinde de kadınlara oranla erkeklerde artış halinde olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulguya benzer olarak bazı çalışmalarda erkeklerin kadınlara oranla daha fazla mükemmeliyetçilik tutumuna sahip olma eğiliminin olduğu tespit edilmiştir (akt: Benk,2006) Flett, Hewitt ve Singer (1995), erkek üniversite öğrencilerinin, ebeveynlerini daha otoriter olarak algıladıklarında, başkalarının mükemmel olmalarını istediklerini, ancak kendilerinin mükemmeliyetçiliğe yönelmediklerini tespit etmişlerdir (akt: Abd-El-Fattah ve Fakhroo, 2012).

Çelik vd. (2017) ise orta çocukluk dönemindeki çocukların ebeveynlerine güvenli bağlanma düzeyleri ile mükemmeliyetçi tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada, orta çocukluk dönemindeki bireylerin mükemmeliyetçilik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığını bulmuşlardır.

Lojistik regresyon analizi sonucunda kardeşi olmayan bireylerin kardeşi olan bireylere göre ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçilik tutumlarının azaldığı tespit edilmiştir.

Sıralı lojistik regresyon analizi sonucunda ise kardeş sayısı değişkeni ile bağlanma ve ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Literatür incelendiğinde bu çalışmayla benzer sonuçların olduğu görülmüştür. Aydın (2019) orta çocukluk döneminde güvenli bağlanma tarzının benlik algısı ve mükemmeliyetçi tutum ile ilişkisini inceleme amacıyla yaptığı çalışmada kardeş sayısı ile güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmeliyetçi tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çelik vd (2017), çalışmasında kardeşi olanların ve olmayanların mükemmeliyetçilik tutumu puanlarında anlamlı bir fark bulmamıştır.

Yapılan iki analizin sonucunda da ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun, annelerinin mesleği mühendis ya da doktor olan öğrencilere kıyasla annelerinin mesleği sözel ve diğer meslekler olan öğrencilerde azaldığı tespit edilmiştir. Literatüre bakıldığında ise, bu bulguyla uyumsuz sonuçların bulunduğu görülmektedir. Aydoğdu (2016), 2-6 yaş dönemi eğitiminde ebeveyn tutumlarının önemini vurgulamayı amaçlayan çalışmasında ebeveyn tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve ebeveyn meslek durumunun mükemmeliyetçi tutum üzerinde anlamlı bir etkide bulunmadığı sonucunu tespit etmiştir. Ayrıca Çelik (2017), orta çocukluk dönemindeki bireylerin ebeveynlerine güvenli bağlanma ve mükemmeliyetçilik tutumlarının ebeveynlerinin eğitim düzeyine göre değişmediği sonucunu bulmuştur.

Yapılan sıralı lojistik regresyon analizi sonucu annesi ile birlikte yaşayan öğrencilerin ikili

ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumu azaldığı görülmüştür; babası ile birlikte yaşayan öğrencilerin ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunda tamamen anlamlı bir artış tespit edilmiştir. İkili düzenlenen bağımlı değişkene yapılan lojistik ordinal regresyon sonucunda da, annesi ile birlikte yaşayan öğrencilerin annesi ile birlikte yaşamayanlara göre ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun daha düşük olduğu görülmüştür. Abd-El-Fattah ve Fakhroo (2012), baba psikolojik kontrolü ile ergenlerin mükemmeliyetçilik ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada, Mısır ve Katar'lı babaların ergenler üzerinde yüksek düzeyde kontrolcü davranmalarının ergenler üzerinde kendine yönelik, ya da başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik tutumunun oluşmasına sebep olduğu tespit edilmiştir.

Sıralı lojistik regresyon analizi sonucunda sözel puan ağırlığı ile okuduğu bölüme girmiş öğrencilerin eşit ağırlık ve sayısal puanlarına sahip öğrencilere oranla ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunda artış olduğu tespit edilmiştir. Lojistik regresyon analizi sonucunda da bu bulguya benzer olarak eşit ağırlık ve sözel puan ağırlığına sahip öğrencilerin ikili ilişkilerde mükemmeliyetçilik tutumlarının sayısal puan ağırlığına sahip öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüş fakat anlamlı bir değer vermemiştir. Bu bulguya benzer bir örnek olarak, Benk (2006), üniversite öğrencilerinde mükemmeliyetçi kişilik özelliğinin psikolojik belirtilerle ilişkisini incelemeyi amaçlayan araştırmasında öğrencilerin puan ağırlığı ve puanının algılanan anne-baba-çocuk ilişkileri ile mükemmeliyetçilik arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

İkili ilişkilerdeki mükemmeliyetçilik tutumunun, evli ve romantik ilişkisi olan öğrencilerde ilişki süresi azaldıkça arttığı tespit edilmiştir. İlişki süresinin uzunluğu, partnerlerin birbirini daha iyi tanıyor oluşu ve senelerin artışıyla birbirlerine karşı sağladıkları uyumun da artmış olabileceği için kısa süreli ilişkilerde daha partnerlere karşı daha yüksek beklenti, yüksek standartlar görülmesiyle mükemmeliyetçilik tutumlarının artıyor olabileceği söylenebilir

5.2. Öneriler

Elde edilen tüm sonuçlardan yola çıkarak bazı öneriler verilebilir.

- Bu araştırma, bazı vakıf üniversitesinde lisans ve yüksek lisans eğitimi gören öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Yapılacak daha sonraki çalışmalarda araştırmanın evreni genişletilebilir ve yalnızca romantik ilişkisi olan veya evli çiftler üzerinde uygulanabilir.
- Bu araştırma, kişisel bilgi formu, Ebeveyne Bağlanma Ölçeği ve İkili İlişkilerde Olumlu Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği ile sınırlıdır. Yapılacak daha sonraki çalışmalarda bireylerin bağlanma stilleri de göz önünde bulundurularak inceleme yapılabilir.
- Bağlanmanın, bebeklik ve erken çocukluk döneminde oluşarak gelecekteki tüm ilişkileri etkilemesi göz önünde bulundurulduğunda, ebeveynler ve ebeveyn adayları bağlanma sürecinin sağlıklı geçirilmesi konusunda bilinçlenmelidir.
- Bireylerin bağlanma ve mükemmeliyetçilik tutumu üzerinde ebeveyn davranış tutumlarının da etkisi olduğu göz önünde bulundurulduğunda, okullarda rehberlik öğretmenleri, aile danışmanları ve psikologlar ebeveynleri bu araştırma ve buna benzer diğer araştırmalar doğrultusunda doğru tutum ve davranışlar konusunda bilgilendirmelidir.

KAYNAKÇA

Akgül, G., Demirbağ, T., Ersin-Kurt, T., Gürsel-Özkan, G., Okul, E., Toroman, M., Uzun, F. ve Varış, N. (2019). *Sağlıklı bağlanma anne-çocuk ilişkisi*. Keçiören Rehberlik ve Araştırma Merkezi. Erişim Adresi

http://keciorenram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/06/15/332646/dosyalar/2019_10/09101548_baYlanma_projesi_kitapcYk.pdf?CHK=cdfc7740dde52675ec9f4cf5ed2fcf51

Artık, A., Çetin, N., Güngör-Aytar, A. ve Pak M. D. (2016). Ergenlerde anne-baba ve arkadaşlara bağlanma biçimleri ile romantik ilişkilerde sorun çözmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Toplum ve sosyal Hizmet*, 27 (2).

Ashby, J. S., Diprima, A. J., Gnilka, P. B., & Noble, C. L. (2011). Family relationships and perfectionism in middle-school students. *Psychology in the Schools*, 48 (8), 815-827.

Asıcı, E., İkiz, F. E. ve Şensoy, G. (2019). İlişki doyumunun mükemmeliyetçilik ve güven aracılığıyla yordanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46 (46), 230-249.

Aydın, E. (2019). Bağlanma stillerinin orta çocukluk dönemindeki çocuklarda benlik algısı ve mükemmeliyetçilik tutumu ile ilişkisinin incelenmesi / Investigation of the relationship between attachment styles, self esteem and perfectionism in middle childhood (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Barry, J., Seager, M., & Brown, B. (2015). Gender differences in the association between attachment style and adulthood relationship satisfaction. *New Male Studies: An International Journal*, 4 (3), 63-74.

Baş, M. ve Çakmak, Z. (2010). Gri ilişkisel analizi ile işletmelerde finansal başarısızlığın belirlenmesi ve bir uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 63-81.

Benk, A. (2006). Üniversite öğrencilerinde mükemmeliyetçi kişilik özelliğinin psikolojik belirtilerle ilişkisi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Berg, J., Dunkley, D. M., & Zuroff, D.C. (2012). The role of perfectionism in daily self-esteem, attachment, and negative affect. *Journal of Personality*, 80 (3), 633-663.

Bıyıkoğlu, E.B. (2012). Evlilik uyumunun mükemmeliyetçilik özellikleri, stresle başa çıkma stratejileri ve cinsiyet açısından incelenmesi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Bircan, H., Coşkun, A., Coşkun, S. ve Kartal, M. (2004). Lojistik regresyon analizinin incelenmesi ve diş hekimliğinde bir uygulaması. *Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi*, 7, 1.

Biröl, Z. N. ve Kaya, F. (2018). Üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkide duygusal zekanın aracılık rolü. *Kastamonu Education Journal*, 26 (6), 1793-1802. Doi: 10.24106/kefdergi.1816.

Bolin, J. H., Fletcher K. L., & Gong, X. (2014). Dimensions of perfectionism mediate the relationship between parenting styles and coping. *Journal of Counseling & Development*, 93, 259-268.

Bowlby, J. (2012). *Sevgi Bağlarının Kurulması ve Bozulması*. (Çev. M. Kamer). Kocaeli, İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları.

Bratko, D., & Greblo, Z. (2014). Parent's perfectionism and its relation to child rearing behaviors. *Scandinavian Journal of Psychology*, 55, 180-185.

Brustein, M. (2013). *Perfectionism: A guide for mental health professionals*. Springer Publishing Company. Brooklyn. Erişim Adresi <http://ezproxy.ticaret.edu.tr:2071/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=653423&site=ehost-live>

Butler, C.M., Couper, R., & Taylor, E.P. (2017). Adolescent perfectionism: structural features of the frost multidimensional perfectionism scale and correlates with attachment and psychopathology. *The British Psychological Society*, 90, 686-704.

Cenkseven-Önder, F. ve Kırdök, O. (2009). Ön ergenlerin olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerinin anne-çocuk ilişkisini algılamaları açısından incelenmesi. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 5 (2), 263-274.

Chan, D. K., & Li, T. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationship quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of Social Psychology*, 42, 406-419.

Cox, B., Enns, M., & Larsen, D. (2000). Perceptions of parental bonding and symptom severity in adult with depression: Mediation by personality dimensions. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 45 (3), 263-268.

Croft, C., Fonagy, P., Steele, H., & Steele, M. (2001). Infant-mother attachment at one year predicts children's understanding of mixed emotions at Six Years. *Social Development*, 8 (2), 161-178. DOI: 10.1111/1467-9507.00089.

Çam, O. ve Keskin, G. (2009). Ergenlik ve bağlanma süreci: Ruh sağlığı açısından literatürün gözden geçirilmesi. *Yeni Symposium Journal*, 47,2.

Çelik, H., Ekşi, G. ve Gülsu, N. (2017). Orta çocukluk döneminde güvenli bağlanma ile mükemmeliyetçiliğin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 7, 53-68.

Çuhadaroğlu-Çetin, F., Gökler, B., Pehlivan Türk, B., Tüzün, Z. ve Ünal, F. (2010). Türk ergenlerde bağlanma stilleri ve öz imajı. *Journal of Research on Adolescence*, 20 (4), 840-848.

Demir, E. (2019). Notlarım: Örnekleme kuramı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı.

Diaconu-Gherasim, L. R., & Duca D. S. (2017). Parent-adolescent attachment and interpersonal relationships in sports teams: Exploring the gender differences. *Springer Science+Business Media New York*, 35, 21-37.

Dicle, A., Karahan, T. F., Menteş, Ö. ve Sardoğan, M. E. (2007). Ebeveyne bağlanma düzeyine ve anne-babanın boşanma/birliktelik durumuna göre çocuklarda evlilik çatışmasını algılama biçimleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23.

Doğan, T. (2016). Ergenlerde ana-babaya bağlanma: Türkiye profili. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 8 (4), 406-419.

Durmaz, H. ve Ercan H. (2019). Beliren yetişkinlikte aşk stillerinin demografik değişkenler, ana babaya bağlanma ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi. *Başkent University Journal of Education*, 6 (1), 98-100.

Ekşi, H., Sevim, E. ve Kurt, B. (2016). Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin anne-baba ve arkadaşlarına bağlanma biçimleri ile romantik ilişkilerinde sorun çözmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 1054-1065. Ankara. <http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.90300>

Erol, Z. (2013). *Mükemmeliyetçi kişi kimdir?*. İstanbul: Timaş Yayınları.

Fabricius, W.V., & Suh, G. W. (2019). Reciprocal relations between emerging adults' representations of relationships with mothers, fathers, and romantic partners. *Family Process*, 10 (10), 1-15.

Fakhroo, H.,A., & Abd-El-Fattah, M.S.(2012). *The relationship among paternal psychological control and adolescents' perfectionism and self-esteem: A partial least squares path analysis*. Sultan Qaboos University, Muscat, Sultanate of Oman, Qatar University, Doha.

Feeney, J, & Noller P. (1996). *Adult Attachment, Adult Attachment Relationships* SAGE Publications International Educational and London New Delhi. Erişim Adresi <http://ezproxy.ticaret.edu.tr:2071/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=474158&site=ehost-live>

Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism and maladjustment: An Overview of Theoretical, Definitional, and Treatment Issues. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment*, 5– 31. Washington, DC: American Psychological Association.

Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism in children and their parents: A developmental analysis. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Ed.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 89-132). Washington, DC: American Psychological Association. doi:10.1037/10458-004

Fonagy, P. (2001). *Attachment Theory and Psychoanalysis*. New York: Other Press LLC.

Golding, K. (2015). *Observing adolescents with attachment difficulties in educational settings: A tool for identifying and supporting emotional and social difficulties in young people aged 11-16*. Jessica Kingsley Publishers.

Heard, D., Mccluskey, U., & Lake, B. (2012). *Attachment Therapy with adolescents and adults : Theory and practice post Bowlby*: Vol. Rev. ed. Routledge.

<https://ezproxy.ticaret.edu.tr:2885/10.1002/ejsp.1842>

https://psychology.psy.sunysb.edu/attachment/online/fraley_comment.pdf

Kabiri, M., Neshat-Doost, H. T., & Mehrabi, H. A. (2017). The mediating role of relationship obsessive-compulsive disorder in relation to attachment styles and marital quality in women. *Journal of Research & Health*, 7 (5), 1065-1073.

Kapçı, G. ve Küçükler, S. (2006). Ana babaya bağlanma ölçeği: Türk üniversite öğrencilerinde psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi, *Türk Psikiyatri Derneği*, 17(4), 286-295.

Karataş, Z. (2017). Bağlanma kuramı açısından kurum bakımının çocuklar üzerinde etkileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10, 54.

Kenney-Benson, G. A., & Pomerantz, E. M. (2005). The role of mother's use of control children's perfectionism: Implications for the development of children's depressive symptoms. *Journal of Personality*, 73 (1), 23-46.

Kırdök, O. (2004). Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ölçeği geliştirme çalışması. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kim, S., & Kochanska, G. (2013). Early attachment organization with both parents and future behavior problems: From infancy to middle childhood. *Child Development*, 84 (1), 283-296.

Kol, K. (2020). Olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik ile ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul.

Lafontaine, M., & Matte, M. (2012). Assessment of romantic perfectionism: Psychometric properties of the romantic relationship perfectionism scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 45 (2), 113-132.

Lopez, F.G., Rice, K. G., & Vergara, D. (2005). Parental/social influences on perfectionism and adult attachment orientations. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24 (4), 580-605.

Mendi, E. (2015). Koşullu anne-baba tutumunun mükemmeliyetçilik, öznel iyi oluş ve benlik saygısı ile ilişkisinin incelenmesi. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Mirzadeh, S. A., & Rice, K. G. (2000). Perfectionism, attachment, and adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 47 (2), 238-250.

Nadiri, M., Khalatbari, J. (2017). Study of marital satisfaction in students based on psychological components of attachment style, perfectionism and conflict resolution. Islamic Azad University Department of Family Counseling. Tonekabon, Iran.

Özçiçek, G. (2014). Çocuğun benlik kavramının olumluluğu, annenin mükemmeliyetçiliği ve anne kabul red algısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Öztürk, N. (2017). Üniversite öğrencilerinin algıladıkları aile iklimi ve anne-babaya bağlanma biçimleri ile özgüven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 3 (1), 9-22.

Rice, K. G., Shea, A. J., & Slaney, R. B. (2006). Perfectionism in intimate Relationships: The dyadic almost perfect scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 39 (2), 107-125.

Satılmış, M. (2010). Öğrencilerin mükemmeliyetçilik tutumları ile anne baba tutumlarının karşılaştırmalı incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Schmidt, B.G., (2016). How adult attachment style relate to perceived psychological contract breach and affective organizational commitment. Indiana University Purdue University Fort Wayne Department of Organizational Leadership and Supervision. USA.

Şen, Ü.S. (2005). Sanat eğitiminde bilimsel araştırma yöntemlerinin kullanılması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 343-360.

Taluy N. (2018). İkili ilişkilerde olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik sınama çalışması. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(35), 645-667.

Tulpar, L.B. (2019). 4–6 yaş aralığındaki çocukların bağlanma stillerinin ve duygu düzenleme becerilerinin incelenmesi. Maltepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi. İstanbul

Türe, H. (2013). Tıp fakültesi öğrencilerinde sosyal anksiyete düzeyini etkileyen etkenler, Anne-Babaya Bağlanma ve Yetişkin Bağlanma Biçimleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14:310-317.

Tüzün, O. ve Sayar, K. (2006). “Bağlanma Kuramı ve Psikopatoloji”. *Düşünen Adam*, 19(1), 24-39.

Walsh, T. M., Mcgrath, P. J., & Symons, D. K. (2008). Attachment dimensions and young children’s response to pain. *Pain Research and Management*, 13 (1), 33-40.

Waters, E., & Beauchaine, T. P.(2003). *Are there really patterns of attachment? Theoretical and empirical perspectives. Development psychology*, 1-9.

Zou, S., Wu, X., & Li, X. (2019). Coparenting behavior, parent-adolescent attachment, and peer attachment: An examination of gender differences. *Journal of Youth and Adolescence*, 49, 178-191.

EK 1. ÖZGEÇMİŞ

Begüm Ergin, 12 Eylül 1992 yılında İstanbul'da doğdu. 2015 yılında Yeditepe Üniversitesi Psikoloji Bölümünden mezun oldu. Lisans eğitimi süresinde Erenköy Ruh ve Sinir Hastanesi'nde yatan psikiyatrik vaka yönetimi, kanıta dayalı tedavi planlaması ve biyopsikososyal değerlendirmeler sunan bölümde staj yaptı. Aynı zamanda lisans eğitimi devam ederken Lokman Hekim Sağlık Vakfı ve Hayata Renk Ver Derneği'nde çeşitli sosyal sorumluluk projelerinde yer aldı. Lisans eğitimini başarı ile bir dönem erken bitirdikten sonra mesleki gelişimi için Amerika'ya gitti. Florida'da Broward College'da üç Gelişim Psikolojisi, bir Genel Psikoloji olmak üzere dört derste eğitim asistanlığı yaptı.

Eğitim asistanlığının yanında Renaissance Counseling Group,Inc kliniğinde yardımcı terapistlik yaparak, çoğunlukla çift terapisi ve bireysel seanslara katılma, tedavi planlama ve süreci ile ilgili gözlemleyerek yeni bilgiler edindi. Amerika'da bulunduğu dönemde mesleki anlamda kendini geliştirmeye devam etme amacı ile Harvard Medical Schools online eğitimlerine katılıp, sınavlarını başarı ile geçerek depresyon, anksiyete ve bağımlılık ile mücadele alanlarında sertifikalar aldı. Orlando'da çift terapisinin duayeni olarak bilinen Dr. John Gottman ve eşi Dr. Julie Gottman'dan Gottman terapisi 1. seviye eğitimini tamamladı.

Türkiye'ye geri döndüğünde İstanbul Ticaret Üniversitesi Aile Danışmanlığı Eğitimi yüksek lisans eğitimine başladı. Yüksek Lisans Eğitimi devam ederken çeşitli spor klüplerinde profesyonel sporcu çocuklar için spor psikoloğu olarak ve özel bir anaokulunda psikolog olarak çalışmaya devam etti.

Katıldığı Projeler

Lokman Hekim Sağlık Vakfı Sosyal Sorumluluk Projesi

Hayata Renk Ver Derneği Kanser Hastası Çocuklara Ziyaret Etkinliği

Hayata Renk Ver Derneği Kalp Hastası Çocuklara Ziyaret Etkinliği

Lokman Hekim Sağlık Vakfı Geleceğin Hekimleri için İstanbul Maratonu Koşusu

Email: begumergin.92@gmail.com

